

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HAYALDEN GERÇEĞE

varyos yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

HAYALDEN GERÇEĞE

VARYOS YAYINLARI

VARYOSYayınları:3
Birinci Baskı: Nisan 1991
Kapak: Kadir Polat (511 60 02)
Baskı: Gülşah Matbaası

VARYOSYAYINLARI
Ticarethane Sokak, No:41/8
Sultanahmet - İSTANBUL
Tel: 511 76 63

İÇİNDEKİLER

Önsöz

1. Devrimci Faaliyette Devrimci Örgüt ve Devrimci Militan	9
2. Hayalden Gerçeğe	23
3. Devrimci İllegalite ve Liberallerin Komplo Teorileri	39
4. İşçiler ve Devrimci Faaliyet	51
5. Devrimci Patlamaların Mayalanması ve Komünist Sorumluluk	59
6. Eleştiri, Özeleştiri ve Örgüt İçi Demokrasi	73

ÖNSÖZ

"Bize göre komünizm, ne yaratılması gereken bir **durum**, ne de gerçeğin kendisine göre düzenlemek zorunda olacağı bir **ülküdür**. Biz, bugünkü durumu ortadan kaldıran **gerçek** harekete komünizm diyoruz. Bu hareketin koşulları fiilen varolan öncüllerden doğarlar." (Marx, Engels.)

"Fiilen varolan öncüller"den sosyalizmin kendiliğinden doğmayacağı gerçeği, Marksist proleter hareketi, sıkı bir disipline tabi politik öncüye (partiye) duyduğu zorunlu gereksinimin maddi temelini oluşturur.

Marksizmin oportünist yorumu pratik-politik ifadesini 2. Enternasyonal tipi sosyal-demokrat partilerde bulurken, Marksizmin devrimci yorumu proleter hareketin devrimci yöneticisi, geleceğin sosyalist kuruluş mücadelesinin öncüsü olarak Bolşevik Parti'yi yarattı.

Bolşevizm, Marksizmin teorik ve pratik-politik alanda zenginleşmesi ve ilerlemesidir. Bolşevik Parti, bolşevik çalışma tarzı, bolşevik disiplin, çalışkanlık, kararlılık olmaksızın ne Ekim Devrimi, ne de tüm sanayisi yıkılmış ve açlıktan kıran bir toplumun çağa damgasını vuran o muhteşem sosyalist zaferi söz konusu olabilirdi.

Devrimci iradenin güçlendirilmesi ve tüm tereddütlerden arındırılması bugün pratik olarak partileşme faaliyetinde ifadesini bulur.

Faşizmin devrimci iradeyi kırmak için gösterdiği

olağanüstü çabalar ve sınırsız terör, uluslararası düzeyde esen karşıdevrim rüzgarlarıyla birleşince daha tahrip edici bir etki bıraktı. 12 Eylül faşizminin devrimci iradeyi kırma çabasının boşa çıkarılması, 12 Eylül'ü karşılayan örgütten daha ileri bir örgüt kurmak demektir.

Örgütsel sahada varolanı küçümseyen veya güvensiz bulan karşıdevrimci ruh halinin kaynaklık ettiği sızlanmaların tüm karşıdevrimci niteliğini ortaya koyarken, alışılachelene gereksiz methiyeler düzmek veya abartmak sorumlu bir tutum sayılmaz. Önemli olan heralanda ilerlemektir.

Parti mücadelesinin bir pratik boyutu bir de ideolojik boyutu vardır.

İdeolojik-teorik mücadeleden ayrı olarak her türlü dar grupçu anlayışı mahkum etmeye çalıştık ve partileşme sürecinin pratik boyutunun bugünkü koşullarda mutlak bir biçimde "mevcut örgütün daha geniş işçi kitlelerine ulaşması" şeklindeki darlıktan da kurtarılması gerektiğini düşündük. Önemsiz görülemeyecek ayrılıklarla birlikte bir parti içinde birleşebilecek gruplar arasında komünist bir yakınlaşmanın sağlanılabileceğini ileri sürdük.

Dar grupçuluğun, benmerkezciliğin, kendini beğenmişliğin, sekterliğin, kariyerizmin hâlâ tutarlılık alametleri olarak kabul gördükleri yerlerde bu gibi bir düşünceye sahip olmamız hiddetle karşılandı. Salt hiddetle sarfedilen içeriksiz sözlere, bizim artık işçi sınıfını tek başına kucaklama azmini taşımadığımız iddiası eşlik etti.

Komünizm adına yapılan sahte "azim" ve "iddiacılık" gösterilerine vurmamız, bu gibi bir azim ve iddiacılığı deşmemiz, gericilik yıllarının zayıflattığı bolşevik iradeyi savunma, onu daha üstün kılma mücadelesinin bir parçasıdır. Sahteliklerden arınmadan ilerleme sağlanamaz. Boş iddiacılık 10-15 yılın deneyimiyle karşılaştırılmalı ve mutlaka devrimci bir

muhasibeyapılmalıdır.

Faşizmin komünist örgütü yok etmeye yönelik saldırısını boşa çıkarmak, örgütü daha nitelikli ve daha üstün hale getirmekle mümkün olur. Örgütü savunma adına boş iddiacılığa, abartıcılığa düşmek veya zaafı gizlemek doğru değildir.

Örgütsel yaşamda bolşevik olmayan tüm uygulama ve alışkanlıklarla mücadele edilmesi zorunludur. Bu alanda eskiden beri her şeyin mükemmel olduğu ileri sürülemez. Aksayan yönler her zaman varolmuştur. "Kol kırılır yen içinde kalır" anlayışıyla örgütsel yaşamda düzeltilmesi gereken aksaklıkların gün ışığına çıkarılması ve giderilmesi mücadelesi hafife alınamaz. Bu alandaki zayıflıklar veya olumsuzluklar yalnızca bugünkü mücadeleyi etkilemekle kalmaz, bunlar ayrıca bir devrim aracılığıyla kurmayı savunduğumuz sistemin mekanizmalarını da doğrudan etkiler. Sosyalist ülkelerdeki kapitalist restorasyon sürecinin ayrıntılı bir incelenişi, bir zamanlar yalnızca partide ortaya çıkan aksama ve çürümelerin zamanla topluma yayıldığını ve bunun toplumu geriye götürmekte büyük bir rol oynadığını kolayca gösterir.

Partileşme bakımından koşullar son derece elverişlidir. Sınıf çelişkilerinin keskinliği emekçi yığınların hareketlenmeye başlaması, egemen burjuva sınıfın siyasal ve ekonomik çözümsüzlüğü mevcut atmosferi karakterize eden en temel çizgilerdir.

Daha güçlü ve daha nitelikli, daha profesyonel bir örgüt kurmak gerekiyor. Bolşevik tipte bir komünist partisinin ancak üstesinden gelebileceği görevleri diğer grupların önüne koymakta ısrar ederseniz, iddiacılık adına boş bir iş yapmanın da ötesinde 10-15 yıllık politik deneyimlerden hiç ders çıkarmadığınızı ortaya koymuş olursunuz.

Burada okuyacağınız makaleler "nasıl bir örgüt?" sorusunun, deneyimlerimizden de yararlanılarak cevaplandırılmaya çalışılmasıdır.

Makalelerin bir seri oluşturmaması ve yayın tarihlerinin farklılığı az olmamakla birlikte birkaç noktada tekrarlaraya yol açmıştır. Ancak bunlar genelde önemsizdir.

DEVRİMCİ FAALİYETTE DEVRİMCİ ÖRGÜT VE DEVRİMCİ MİLİTAN

Zor dönemi ya da gericilik yıllarını daha geride bırakmadık. Faşizm bütün kurum, yasa ve uygulamalarıyla sürüyor. Faşist cinayet şebekeleri (polis, MİT, Kontrağerrilla ve Ordu) insan avlıyor, işkence ve terör devam ediyor.

İşçi ve emekçi yığınları, öğrenciler ve aydınlar 12 Eylül faşizminin depolitizasyon politikasının olumsuz etkilerini yavaş yavaş kırmaya başladılar. Fakat genel olarak devrimci bir uyanıştan bahsetmek için vakit henüz erken sayılır.

Dar gruplarla yürütölen devrimci faaliyet (örgütlenme, propaganda, ajitasyon vb.) sınırlı bir alanı kapsıyor. Faşist terör, devrimci geleneğin zayıf oluşu, örgütsüzlük, dağınıklık, kendiliğinden hareketin zayıflığı —bunca baskı ve sömüröye rağmen— yığınların güçlü karşı koyuşlarını şimdilik engelliyor.

Yığınların, —özellikle askeri darbelere karşı— direnme geleneğinden yoksun oluşu, hatta her türlü hak arayışından vazgeçmesi, karamsar ve ikircikli küçük burjuva aydınının çekmecesinde saklayıp bu gibi durumlarda kullandığı o çok bilinen "Türkiye'de ege-men sınıflar ne kadar zorba ve keyfi davranırlarsa davranırlar halk ayaklanmıyor. Çünkü böyle bir gelenek yok. Devlet otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğme geleneği bizde çok güçlüdür ve asırlara dayanmaktadır." şeklinde özetlenebilecek olan, "tarihsel yo-

rumu"nu sık sık ısıtıp önümüze sürmesine yol açıyor.

Ne var ki, küçük burjuva aydınının bu karamsarlığı-
nı ve güvensizliğini paylaşmanın akla uygun hiçbir
nedeni yoktur. Devrimin kendiliğinden gerçekleşmesi
ne kadar imkansızsa, bunca baskı ve sömürüye rağ-
men söz konusu "güçlü geleneğin" sürmesi de o
kadar imkansızdır.

Mevcut koşullarda kendisinden belki bin kat, belki
on bin kat daha güçlü olan bir düşmanla karşı karşıya
kalan devrimci örgütlerin saflarında, devrimci hareke-
tin yenilgiye uğraması nedeniyle yılgınlık ve karam-
sarlığın ortaya çıkması ve bunun yukardaki gibi baya-
ğı burjuva düşünceler için kalabalık bir inanırlar
kitlesi yaratması normal sayılmalıdır. Nitekim faşist
darbeden sonra eski kadroların bir kısmı ideallerinden
açıkça vazgeçerken, bir kısmı da mülteciliği tercih
edip faşist terörün az çok tavsadığı nispeten "rahat"
günlerin gelmesini bekliyor. Direnenler ise azınlıkta
kaldı.

Dar da olsa, son derece çetin koşullarda varlığını
korumaya, mücadeleyi kesintisiz olarak sürdürmeye
çalışan devrimci örgütün ve sayıca çok az olan dev-
rimci militanın özellikleri ister istemez pek çok şeyin
önüne çıkmakta ve dar devrimci örgütün geleceğinin
şekillenmesinde tayin edici bir önem kazanmaktadır.
Bir başka deyişle devrimci kadrolar ne kadar çok Le-
ninist militan özellikler kazanırlarsa, örgütün geleceği
de o kadar teminat altına alınmış olacaktır.

Stalin, "Leninizm, partide ve devlet aygıtında da
özel tipte militan yetiştiren, çalışmada özel bir tarzı,
Leninist tarzı yaratan teorik ve pratik bir okuldur" der.

Leninist militan tipinin belli başlı iki özelliğinin,
Rus devrimci atılımı ile Amerikan pratiği anlayışı ol-
duğunu söyleyen Stalin, bu iki özelliği kısaca şöyle
ifade eder: "Rus devrimci atılımı, eylemsizliğe, yer-
leşmiş verimsiz alışkanlıklara, tutuculuğa, eski gele-
neklere kölece bağlılığa karşı panzehirdir. Rus dev-

rimci atılımı, öyle canlandırıcı bir güçtür ki, zihni açar, ileriye doğru iter, eskiyi parçalar, perspektifler açar. Bu atılım olmadan hiçbir ilerici hareket olanaklı değildir."

"Amerikan pratiği anlayışı, engelleri tanımayan, her cins ve her türlü engeli verimli çalışmayla deviren, önemsiz de olsa başladığı işi kesinlikle bitiren ve ciddi bir kuruluş çalışmasında kesenkes edinilmesi zorunlu olan yılmaz bir güçtür." (1)

12 Eylül'den sonra en değerli yoldaşlarımızı kavga içinde kaybettik. Dönemin özellikleri ile birleşen yetersiz, sabırsız ve ihtiyatsız çalışmalarımız nedeniyle boşalan kadroların yerlerini kısa sürede yenileriyle dolduramadık.

Türkiye'de Leninist tipte militanın kolay yetişmediğini ve bunların kaybindan doğan boşlukların kolayca giderilemediğini herkes kabul etmektedir. Bırakalım Leninist militanın yerinin doldurulmasını, esasen, sadece birtakım aydın özelliklere sahip kadrolara duyulan olağanüstü bağımlılıktan dahi kurtulmak mümkün olmamıştır.

Öyle ki, sıradan bir örgüt üyesinin yerine getirmesi gereken yükümlülükleri dahi yerine getirememiş, düşman karşısında diz çökmüş grup önderlerinin hacıyatmaz misali tekrar öncülüğe soyunmaları, buna cesaret edebilmeleri, hatta birçok grubun bunları kolayca benimsemesi, doğrudan bu boşluktan, bu eksiklikten kaynaklanmaktadır. Aydın kadrolara duyulan genel ihtiyaç ve devrimci hareketin entelektüel seviyesinin genel düşüklüğü ön saflara davaya bağlılığı olmayan, ona büyük zararlar vermiş, güvenilmez, çok bilmiş, ukala, ödle, lafebesi gevezelerin alınması sonucunu doğurmuştur. En pespaye şef bozuntularının saltanatlarına dahi günümüzde tamamen son ve-

(1) Stalin, Leninizmin İlkeleri, s.113, 114, 115

riilmemiştir. Üstelik bu soysuzlar kendilerinden yüz kat daha tutarlı, daha kararlı, daha çalışkan genç örgüt yöneticilerini ve örgütleri hâlâ alaya alabilmektedirler.

Fakat, her siyasi hareketin bu denli prensipten uzak olduğunu da söyleyemeyiz. Düşman karşısında teslimiyet gösteren unsurlara karşı tutum sorununda, devrimci hareket bugün genel olarak 10 yıl öncesinden çok daha ileridedir. Hiç kuşku yok ki, çürümüş soysuz şef bozuntularına boyun eğen gruplar, zaman içinde gelişme istidadlarını tamamen yitirecek ve bütünüyle çürüyeceklerdir.

Öte yandan davaya bağlılık sorunu yerli yerine oturtulamadığı için, en sıradan parti mensubunun yerine getirmesi gereken bu görevin yerine getirilmiş olmasından hareketle, son derece yanlış sonuçlara ulaşılmakta, ve bireysel direniş başlı başına bir övünç kaynağı haline getirilerek politik başarısızlıkların, örgütsel zaafların, yanlış düşünce, karar veya çalışma anlayışlarının üstü örtülmek istenmektedir. Dahası polis karşısında paçavraya dönmüş, sözde önderlerin kısmen abartılı ve ucuz, kısmen kurgusal mahkeme ve cezaevi direnişleriyle "destan" yaratmaları, kahramanlıkta kendilerini emsalsiz olarak sunmaları, "direniş" konusunda konuşmaya hiç hakları yokken, en kararlı insanlardan dahi üstün gözükmeye çalışıp akılsız çığlıklarda bulunmaları, birçok grubun siyasal faaliyetinin eksenini oluşturmaktadır. Hatta bunların yayın organlarına bakınız, bir siyasi dergi ile karşılaşmaktan ziyade bir cezaevi dergisi ile karşılaştığınızı göreceksiniz.

"Direniş", genç insanlara cesaret vermek ve nasıl davranılacağını göstermek için anlatılma sınırını aşmış, üstün gözükmeyenin, grupçuluğun, kariyerizmin, pederşahi yönetim biçiminin sürdürülmesinin ve parsa toplamanın aracına dönüştürülmüştür. Siyasal çözümlemeler, politik farklılıklar geri plana itilmiş, "destan"lara sarılma her şey haline getirilmiştir.

Keza, her devrimcinin, hatta her onurlu insanın yapması gereken, (azınlık tarafından ancak başarılabildiği için) söz konusu tutum devrimci olmayan pek çok amaç doğrultusunda bir araç olarak kullanılmıştır. Bu baylar, örgüt tüzüklerine bağlı kalmış olmayı ya da işkence karşısındaki bir anlık tahammül güçlerini öyle bir abartmışlardır ki, neredeyse bunu, her biri ayrı bir yetenek, ustalık, akıllılık ve cesaret isteyen Herkül'ün üstesinden geldiği 12 ayrı iş ile bir tutmuşlardır.

Davaya sonsuz bağlılık gücü, Leninist militanın en başta gelen bir meziyetidir. Leninist militan bunu sıradan bir parti görevi olarak kabul eder. O, genç yoldaşlara, en zor şartlar altında dahi devrime, davaya bağlılığı korumanın zorunluluğunu ve devrimci iradenin bunun üstesinden nasıl gelebildiğini anlatır. Örnek tutum almış yoldaşların tecrübelerini aktarır. Ama bu tutum Leninist bir örgütte, böbürlenmenin, üstünlük taslamanın aracı olamaz. Zaten soruna daha yakından bakıldığında bunun komünist bir örgütte şartları da yoktur.

Övünmeye hiçbir bakımdan hakkımız yoktur. İşkence karşısındaki direniş önemlidir, fakat salt bu çerçevede (yani tutsaklık koşullarında) sınırlı kalmış bir direniş, devrimci siyasal direnişin ana eksenini haline getirilirse ve siyasal başarısızlıkların kapatılması doğrultusunda kullanılırsa, devrimci örgütün tutsaklık koşullarında kendini ortaya koyma biçimi bir yaşam biçimi şeklinde sunulur ve devrimci örgüt eza çeken insanlar topluluğuna indirgenir.

Oysa hedef devrimdir, "devrimci yürüyüşün neresindeyiz?" sorusundan azade ve geniş kitlelerden yalıtılmış devrimci yapıların en temel illegalite kurallarına dahi uyma becerisini gösterememiş olmaları tüm övünmelerin boş olduğunun bir diğer kanıtıdır.

Faşist terör altında illegalite sanatını ustalıkla geliştirmek özel bir önem kazanmaktadır. Illegalite kuralla-

rına gerekli değeri vermeyenler, onları hafife alanlar, son derece yetenekli, cesur, fedakar yoldaşlar olsalar da, sonuçta örgütün yok olma tehlikesini önemsemeyen, sorumsuz, başıbozuk, aymaz ve ciddiyetten uzak insanlar olarak kabul edilmelidirler.

İşin başındayız, şartlar son derece elverişsiz ve sayımız çok az. Çoğu kez ağır darbelerle maruz kalıyoruz ve her darbeden sonra "kaldığımız yerden" tekrar başlıyoruz. Belki bu bir meziyettir, ama, örgütü polisin darbelerinden koruyacak tedbirleri bulup uygulamak daha büyük bir meziyettir. Kurallara uymamayı, düşmanı aptalca küçümsemeyi bir cesaret gösterisine dönüştürenlerin devrimci müca-deleye katacakları bir şey yoktur. Devrimci faaliyetin süreklilik kazanabilmesi, örgütün polis darbeleriyle yok olmaması arzulanıyorsa illegalite kurallarına titizlikle uyulmalıdır.

İllegalite, bazılarının anladığı gibi devrimci görevlerde atalet de demek değildir. Devrimci faaliyetin zorunlu kıldığı rizikolardan kaçmak, gizlilik kurallarına uyma adı altında uyuşukluk, ürkeklik, korkaklık içinde yaşamak devrimcilikle bağdaştırılamaz. Sağduyu adına bizi, biricik gerçek olarak gördükleri faşistlerin gücü karşısında daha temkinli olmaya, aslında zorluklara boyun eğmeye çağıranlara diyeceğimiz şudur: Her büyük iş gibi devrim de cüret ister. Devrim, ancak yürekli insanların öncülüğünde başarılabılır.

Devrimci örgütlerin, son yıllarda, peş peşe ağır darbelerle maruz kalmaları, sağlam bir disiplin anlayışının gelenekselleşmesini de engellemiş oldu. Kuşaklar arasında bu konuda da belirgin kopuşlar yaşandı ve farklı anlayışlar benimsendi. Geçmiş dönemden günümüze olumlu anlamda bir birikim aktarılamadı.

Örneğin, 5-10 yıl önce, örgütsel faaliyette devrimci disiplinden anlaşılan, çoğu kez nasıl oluştuğu, oluşturulurken hangi yöntem ve kriterlerin kullanıldığı, kimlerden meydana geldiği, en ileri düzeydeki militanlar tarafından dahi bilinmeyen merkez komiteleri tarafın-

dan alınan kararların, askeri bir disiplin içinde, muhakkemesiz olarak uygulanmasından ibaretti. En önemli karar aşamalarında dahi grup önderlerinin kendi başına hareket ettikleri ve sık sık Leninist örgüt geleneklerinden son derece uzak olan şarka özgü pederşahi yöntemlere başvurdukları bir gerçektir. Bunlara Marksist önderler demek yerine, deyim uygun düşerse "Marksist-Leninist ağalar" dememiz gerçeğe daha yakın olur.

Sorgulayan, araştıran, şüphe eden, soru soran kadro tipi pek tutulmuyordu. Sallabaş, evet efendimci, az konuşup çok dinleyen (hiç olmazsa dinliyormuş gibi gözüken) düşünce üretmeyi "üstad"larına bırakan kadrolar en çok beğenilen tipi temsil ediyorlardı. Çapsız önderler, en temel konularda, bir anda fikir değiştirmeyi kendileri için son derece normal sayıyorlarken, bunu çok ani bir zikzak olarak değerlendirip bir an için tereddütte kalan kadroların tutumunu bir itaatsizlik alameti olarak kabul ediyorlardı.

Bugün kadroların, çok yönlü, araştıran, düşünce üreten, örgütün temel görüş ve prensiplerini, programını soyut veya kör bir inançla değil, tam bir bilinçle savunan insanlar olmasına özel bir önem verilmektedir. Örgüt içinde sorunların çözümünde yetki en son, bir zorunluluk haline geldiğinde kullanılmakta, doğruların gücüne dayanan ikna yöntemi buna tercih edilmektedir.

Her şeyin, bürokratik disiplin sopası kullanılarak kolayca halledildiği yakın geçmişin örgütü ile günümüz örgütünü kıyasladığımızda bugün kadroların kendilerini çok daha özgür hissettiklerini, daha demokratik bir ortam ve katılımcı bir yapı ile karşı karşıya olduklarını söyleyebiliriz.

Peki dünyanın çoğu kez anlamsızlaştırılan aşırı bürokratik merkeziyetçi disiplin anlayışından vazgeçildi diye, insanlarımız bugün çok daha az bir enerji ile çalışıp devrimci faaliyetin gerekli kıldığı zorluklardan

(ölüm, işkence, hapis, vb.) kaçıyorlar mı? Aksine içtenliğin, içten gelen bir örgüt ve disiplin ruhunun yerleştiği yapılarda insanlar ölümü çok daha korkusuz, çok daha tereddütsüz karşılarlar. Son derece zor koşullarda, tamamen kendi imkanlarıyla ve iğne ile kuyu kazar gibi sabırlı bir çalışmaya yürüterek yığınları kucaklamaya çalışan yoldaşların, aşırı bürokratik merkezi denetim ve müdahale yöntemlerinin kullanılarak inisiyatifi, yaratıcılığı, kendi başına karar verme yeteneği köreltilen kadrolardan, daha az fedakar, daha az bağlı, daha az çalışkan, daha az cesur olduklarını söylemek mümkün değildir.

Leninist disiplin anlayışı olmadan devrimci bir örgütün yaşaması mümkün değildir. Disiplinsizliğin örgütü felce uğratacağını, disiplini titizlikle korumak gerektiğini hepimiz söylüyoruz. Ne var ki, bize lazım olan disiplin, gücünü yalnızca tüzük maddelerinden veya aşırı bürokratik merkezi otoriteden alan değil, bilinçli bir militan kavrayışın ürünü olan içten gelen bir disiplindir.

Böyle bir disiplin anlayışının yerleştirilmesi her şeyden önce azim ve sabır ister. Bu amaçla çalışan kadroların kendilerine zaman zaman "acaba örgütsel yaşamda çok mu liberalleştik?" şeklinde soru sormalarına yol açabilecek çigliiklerle, olgunluktan yoksunluklarla, başıbozukluklarla ve ukalalıkla karşılaşmaları mümkündür. Bunu bir yönüyle geçmiş dönemdeki hatalarımızın bir kefareti olarak kabul edip eğitici öğretici, mücadeleci ve sabırlı olmaktan vazgeçmememiz gerekir. Söylemeye bile gerek yok ki, gerçek anlamda demokratik merkezîyetçiliği veya Leninist disiplin ruhunu birkaç geveze veya ukalaya kurban edemeyiz.

Hiç kuşkusuz Leninist militan tipini, örgütün, kolektivistizmin, gönüllü sağlam disiplinin gereğini ve değerini tam anlayamamış, komünist yaşam ve mücadele tarzının manevi değerlerini benimsememiş, kendini

hızla değiştirmek yerine, toplumdan aldığı birçok olumsuz alışkanlığı örgüt içinde de sürdürmeye çalışan, uyuşuk, sallapati, bildiklerini deryalar kadar derin, dağlar kadar yüksek gören, aslında çoğu kez cehaletin verdiği cesaretle konuşan ukalalar oluşturmazlar. Bu gibilerine söylememiz gereken şudur: Eski alışkanlıklarınızı sürdürmekte ısrar edecek olursanız, sizinle uzun süre bir arada kalmamız mümkün değildir. Kendinizi değiştirmeye, eleştirimizden öğrenmeye gücünüz yoksa toplumu nasıl değiştireceksiniz? Kollektivizmi, örgüt ruhunu kişiliğinize aykırı buluyorsanız aramızda işiniz ne? Bilgiçlik taslamakla yetinecekseniz neden herhangi bir kulübe başvurmadınız? *"Daha az tumturaklı sözler ve daha çok günlük iş.. Daha az siyasal gevezelik, komünizmin kuruluşunun en basit ama canlı olgunlarına daha büyük dikkat."* (2)

Devrimci örgüt, gücünü birliğinden ve demir disiplininin alır. Bunlar olmadan bunca zorluğun üstesinden gelmek, bizden çok daha güçlü olan düşmanla boğuşmak mümkün değildir. Örgütte fikir mücadelesi, ayrı düşünceler her zaman olabilir. Disiplin adına bunları boğmak doğru değildir. Ancak tartışma bitip karar alınınca her örgüt üyesinin görevi o kararı pratiğe geçirmek olmalıdır. Özetle, *"... demir disiplin, bilinçli ve gönüllü olarak kabul edilen bir itaatı öngörür. Çünkü, ancak bilinçli bir disiplin, gerçekten demir disiplin olabilir."* (3)

12 Eylül Darbesi'nden sonra devrimci örgütler bir yandan faşist terör aracılığıyla fiziki olarak yok edilmeye çalışılırken diğer yandan da yoğun gerici ideolojik saldırılara maruz kaldılar. Faşistler, devrimci örgütleri yalnızca fiziki olarak yok etmekle yetinmek istemiyor devrimci gelenekleri ve değer yargılarını or-

(2) Lenin, Büyük İnsiyatif, Aktaran Stalin, age, s.115

(3) Stalin, age, s.118

tadan kaldırmayı da amaçlıyorlardı.

Bu gerici kampanyalar çerçevesinde, illegal devrimci yaşıntının çeşitli yönleri ele alındı ve özellikle grup önderlerinin "despotlukları"na özel bir yer verildi. Hatta öyle ki, grup liderleri "beşli çete"den daha zorba, daha acımasız insanlar olarak tanıtıldı. Gönüllü olarak ölüme yatmış devrimcilere bile sıkıyönetim komutanları tarafından "şeflerinizin peşinden gitmeyin" şeklinde son derece "babacan" çağrılar yayınlandı.

Ve işin en ibret verici tarafı şu ki, sosyalist maskeli liberal burjuva aydınlar ve dünün ajan ve provakatörleri, generaller kadar kaba bir demagojiye başvurmadıysa bile, genel olarak illegal mücadelenin çare olmadığı, dahası bireyin kişiliği, hayatı ve özgürlüğünün yeraltının katı disiplininin daha üstün tutulması gerektiği konusunda ileri sürdükleri zırvalarla bu kampanyanın ortakları oldular.

Liberal burjuva veya küçük burjuva aydınların yazdıklarına inanılacak olursa, devrimci militan, mücadeleyi, örgütü bir tarafa bırakmalı, ilkin kişiliğini geliştirmeli, hayatını kurmalı, ailesine yardımcı olmalı, yaşamın nimetlerinden yararlanmayı öğrenmeli, hatta cinsel sorunlarını çözmeliymiş (!) Çünkü bu baylara göre, illegal devrimci örgüte giren devrimci militan, artık bundan sonra yeraltının o kan kuralları içinde tıpkı mitolojideki Tantalus gibi, ne başının hemen üstündeki meyva ağacından meyva koparabilir, ne de boğazına kadar battığı sudan bir yudum su içebilir.

Gerçekten de 12 Eylül Darbesi'nden sonra gelişen en tehlikeli eğilimler sağcılık, bireycilik, apolitiklik, disiplinsizlik ve legalizmolmuştur. Devrimci mücadelenin vazgeçilmez bir unsuru olan "demir disiplin"ın sanık sandalyesine oturtulmasında teslimiyetçi küçük burjuva aydınların ve mücadele yorgunlarının rolü büyük olduğu gibi bu "dönüşüm" egemen burjuvazi tarafından da takdirle karşılanmıştır.

Faşist terör ve baskı, 12 Eylül'ün ilk 4-5 yılındaki

hızıyla sürmüş olsaydı, bu aşağılık liberal ve küçük burjuva aydınlar, bırakalım legal solculuğu veya majestelerinin muhalefetini sürdürmeyi, bir austrapolitek veya Homo Habilis gibi yaşamaya dahi razı olurlardı. Çok şükür ki, sıkıyönetim kalktıktan sonra bu baylar siyasal faaliyet sürdürebilecek bir ortamı tekrar bulabildiler(!)

Faşizmin zoru karşısında ideallerinden kolayca vazgeçen küçük burjuva unsurlar, devrimci militanın, hayatı pahasına da olsa en zor şartlarda ideallerine bağlılığını koruyor olmasından müthiş bir rahatsızlık duyarlar. Ne kadar çok sayıda insan erdemsizleşip kendisine benzerse, küçük burjuva o kadar mutlu olur. Her darbeye birlikte o düşüncelerini, siyasi faaliyetini, toplumu bırakıp içine kapanır, kendisine döner. Dekadans edebiyatına sarılır, erdemsizliği, bayağılığı, hayvanı arzuları en büyük erdem haline getirir. Bütün bunlara karşın, siyasi tartışmaların olmayışı küçük burjuvanın günlük yaşamında hâlâ bir boşluk yaratıyorsa, buna çare olarak da çoğu kez ya feminizm, çevrecilik, Freudculuk vb. şeylere sarılır ya da Stalin'in "despotlukları" yeniden tartışma gündemine getirilir.

Bataklık içinde debelenen küçük burjuva unsurların "gel! sen de bize katıl!" şeklindeki çağrılarına, devrimci mücadeleye ve örgüte daha sıkı sarılmakla cevap veren devrimci militanın önünde hâlâ üstesinden gelinememiş zor görevler vardır.

Davaya sonsuz bir bağlılık, kararlılık, fedakarlık, çalışkanlık, büyük küçük demeden başlanılan işi mutlaka bitirme, yığınlarla kolayca kaynaşma yeteneği, örgüt ruhu, kör bir inançla hareket etme yerine bilinçle hareket etme, Marksist teoriye bir bilim gibi yaklaşma ve onu bir bilim olarak sürdürme, her türlü revizyonist ve oportünist tezlerin reddi, zihinsel tembelliğe son verme, sürekli olarak araştırma ve öğrenme çabası, davanın çıkarlarının bir gereği olan ve gönüllü bir

itaat üzerine kurulan demir disiplin, demokratik merkezîyetçilik, kollektivizm, illegalite sanatını mükemmel bir biçimde kullanma... İşte Leninist tipte bir militanın belli başlı özellikleri bunlardır.

Bugünkü örgütsel faaliyette kavranılması gereken esas halka ise, büyük fabrikalar başta olmak üzere hücreler kurmak, işçilerin ileri unsurlarını örgüte kazanmaktır.

Son derece sınırlı olan güçlerimizi bütünüyle işçiler arasındaki faaliyete adadığımızı bilmeyen yoktur. Ancak bugünkü faaliyet düzeyi, pek çok işin bir arada yapıldığı uzmanlaşmaya dayanmayan amatörlük düzeyini aşmamıştır.

İşçiler arasındaki faaliyetin (sendika görevleri, yayın dağıtıcılığı, ajitasyon ve propaganda çalışmaları, örgütçülük) uzmanlaşmış ayrı ayrı kadrolar tarafından yürütülmesi durumunda esnafça çalışma geleneği ancak yıkılmış olur. Yine ancak bu yolladır ki eski şekilsiz ve uyuşuk çevreler, iş yapan, disiplinli, hedefi belli, ne yapacağını bilen, zihni açık, gittikçe uzmanlık kazanan kadro gücüne dönüştürülür.

Keza işçiler arasında yürütülen faaliyetin, tesadüfen bulduğu birkaç işçi ile yıllardır sürdürülen anlamsız, ne işe yaradığı belli olmayan, hemen hemen hiçbir gelişme istidadı göstermeyen bir saçmalığa dönüştüren sözümona tecrübeli profesyonel kadroların tekelinden çıkması da, ancak işçilerle kaynaşan ve kısa zamanda çok iş başaran "amatör" yoldaşlar sayesinde mümkün olacaktır. Biz bu tarz bir "amatörlüğü" kerameti kendinden menkul yukarıdaki gibi bir profesyonelliğe her zaman tercih ederiz.

İşçilerle doğrudan bağ kurmak yerine işçilerle teması olan sınırlı sayıdaki insana "talimatlar" vermekle yetinen, hayattan, pratikten ve yığınlardan kopuk, en geri düzeydeki işçilerle uğraşmayı kendi işi saymayan, bazı işleri hamaliye gibi gördüğü için bunların bilfiil yerine getirilmesini profesyonelliği veya "yük-

sek seviyesi" ile bağdaştırmayan, bir eylem adamının bir-iki cümle ile ifade ettiğini saatlere ancak sığdırabilen (tabii ki daha derin, kapsamlı bir anlatımla!) gününü saatlerce süren konuşmalarla, gereksiz randevularla vb. harcayan, başarısızlığımızı açığa vuran en somut sonuçlardan bile başarılı bir yan bulup çıkararak ve bu yeteneği sayesinde bizi her defasında fazlasıyla şaşırtan, her gittiği yerde "Şıpkı geçidinde her şey yolunda" mealinden raporlar veren kadroların çalışmalarıyla bir yere varamayız.

Söz işçiler arasındaki çalışmadan açılmışken, ayrıca şunu eklememizde de yarar var: Bilindiği gibi, 7-8 yıl öncesine kadar işçiler arasındaki siyasi çalışmalar, gruplar tarafından küçük burjuva rekabetin, boş böbürlenmelerin, güçlü gözükmenin aracına dönüştürülmüştü. Küçük hesaplar üzerine kurulu bu boş çalışmalarla ilgili öyle haber ve yorumlar yayınlanıyordu ki, çalışmayı fiilen yürüten insanlar, bunca abartmalar karşısında haklı olarak "meğer ben neler başarmışım farkında olmadan!" diyerek şaşkınlıklarını belirtiyorlardı. İşçi sınıfının gerçek temsilcisi olduğu iddiasından geri kalmamak için ve "proletarya aşkı" uğruna, örgütlere destek veren işçilerin sayısını gösteren rakamlarda kalem oynatmanın da bir sakıncası yoktu. Örneğin fabrikadaki toplam işçi sayısını aşan bir kalem oynaması söz konusu olmuşsa, bu gibi izahı mümkün olmayan yalanların kabahatini de "dizgi hatası"na bağlayıp geçiştirmek kolaydı. AEP nezdinde "proletarya partisi" olarak tanınmak için girilen bunca rezilliğin ve ahlaksızlığın izleri hâlâ hatırlardadır.

Şu sıralar kapitalistlerimizin hayali ihracat yapmakta gösterdiği başarıları, o zaman grup yöneticileri hayali genel grev, fabrika işgalleri, silahlı kitlesel çatışmalar, yasadışı gösteriler vb. yaratmakta gösteriyorlardı. Diğer şeyler bir yana, bu vesileyle söz konusu kişilerin yaman birer film senaristi olduğu da açığa çıkmıştı.

Bu, çok yönlü bir tıkanmanın, çürümenin belirtisiydi. Nitekim bunu bugün söz konusu "yaman önderler" in —hangi gruba mensup olurlarsa olsunlar— istisnasız olarak teslimiyetçiliği, tasfiyeciliği, mülteciliği seçmiş olmalarından da anlıyoruz.

Bahsi geçen eğilimin bugün bazı mülteci gruplar tarafından sürdürülüyor olmasında ise bir sakınca yoktur. Çünkü bu baylar taraftarlarına moral vermek gibi son derece masum bir istekle hareket ediyorlar (!)

Biz bu tür bir anlayış sahibi "yaman devrimciler" le aramıza kalın bir sınır çekmeliyiz. Bizim böyle "başarı" lara veya moral gücüne ihtiyacımız yoktur. Hatta zamansız deklarasyonlara da gerek yoktur. Biz gücümüzün ve önümüzdeki zorlukların farkındayız. Bu durum bizi ürkütmüyor. İşçi sınıfını demokrasi ve sosyalizm davasına ilkeli, sabırlı, yalana, abartmaya dayanmayan, dalkavukça olmayan, onurlu çalışmalarımızla kazanabiliriz ve kazanacağız da. İşçiler ve halk yığınları var oldukça komünistler ideallerine uygun insanlar bulmakta güçlük çekmeyeceklerdir. Umudumuz işçiler arasında çalışan komünist militanlara bağlanmıştır. Bu militanlar işçilere komünist dünyanın adillliğini, üstünlüğünü, manevi değerlerini, kişilikleriyle, çalışmalarıyla göstermekte kusur etmeyeceklerdir.

Son olarak ülkemizde parti yerine geçirilmiş örgüt kavramının son derece olumsuz, grupçu, dar kafalı bir anlayışın gelenekselleşmesine yol açtığını belirtelim. Oysa bize lazım olan, küçük ölçülerin geçerli olduğu bir dünyada bizi mutlu etmeye yeten dar bir örgüt değil, devrimci mücadeleye ülke çapında önderlik etmeye yetecek olan bir partidir.

Kasım 1988

HAYALDEN GERÇEĞE

Türkiye'deki devrimci örgütler, uzun sayılabilecek bir geçmişe sahip olmalarına rağmen, hâlâ embriyon halindedirler. Ne var ki her canlı organizma gibi, devrimci örgütlerin de uzun süre embriyon halinde kalmaları imkansızdır. Üstelik bu embriyonlar pek sağlıklı da sayılmazlar. Yani devrimci grupların hem ilk gelişim evreleri fazlasıyla uzamış, hem de bu arada bir dizi olumsuz özellik kazanmışlardır.

Bu durumda, onları bekleyen tehlikelerin iki kat arttığını söyleyebiliriz.

Bazılarının yaptığı gibi, doğanın zor koşullarına ayak uydurabilecek kadar gelişimini tamamlamış bir organizmanın herhangi bir olumsuzluktan etkilenmesi sonucu karşı karşıya kaldığı tehlike ile, bir embriyonun gereğinden fazla uzayan ilk gelişim evresinin ve bu kritik anda yakalanılan hastalıkların yol açtığı tehlike aynılaştırılamaz. Daha açık bir ifade ile, işçi sınıfıyla önemli ölçüde birleşmiş, yığınlar arasında kök salmış, sağlam ve yetkin bir önderliğe sahip olan komünist bir partinin düşman karşısındaki yenilgisiyle, kitleleri savaş alanına sürememiş, onları kararlılık ve tutarlılıkla yönetememiş, işçilerle kayda değer bağlar kuramamış, diğer partilerle veya gruplarla olan farklılıkları kitleler bakımından lafzi olmaktan öteye gide-memiş, geniş emekçi yığınlarına güven verememiş ve bir türlü ayakları üstüne dikilememiş dar grup veya grupların yenilgilerini birbirine karıştırmamak gerekir. Birincisi zamanla telafi edilebilir, ama ikincisi için her zaman aynı şeyi söyleyemeyiz.

Bu nedenledir ki, her biri ayrı bir yazının konusu olabilecekken tümünü bir tek makaleye sığdırarak ve

yine makalemizin karışık bir görüntü sergileme tehlikesini göze alarak, komünist bir militanın, örgütün ve faaliyetin tüm gereklerinin vakit kaybetmeksizin yerine getirilmesi için zorunlu gördüğümüz bazı uyarılarda bulunmayı ve bazı sahteliklere değinmeyi ertelenemez bir görev saydık.

Darlık, dağınıklık, yeterli bir birikimden yoksunluk; ön saflardaki devrimci aydınlarda çok sık görülen çöküş ve bunun örgütlerde yol açtığı istikrarsızlıklar; fabrika çalışmasındaki kriterlerin gözden geçirilmesi, Bolşevik çalışma tarzı, öncelikli çalışma alanlarının saptanması; taktiklerde ve program oluşturmakta kaba taklitçilik, küçük burjuva kibirlilik, grupçuluk ve boş hayalcilik vb. gibi, tümünün bir makale çerçevesinde incelenmesinin olanaksız ve hatta mantıksız gözüktüğü çeşitli sorunları bu biçimde ele almaktaki ısrarımızın nedenini ve bunun doğru olacağı doğrultusundaki inancımızı kısaca şöyle ifade edebiliriz: Geline aşamada geçmişin hastalıklarından hızla kurtulmak gerekiyor. Tedavide izlenecek yol, hastalıkların hangilerinin ne derecede vahim sonuçlar doğurabileceğini dikkate almaksızın, tıbbın branşlarına uygun bir sıra izlemek değil, farklı branşları ilgilendiriyor olsalar da, tedaviye en tehlikelilerinden başlamaktır. Diğer bir deyişle, konularımızın farklı alanlardan seçilmiş olması, gerçeğin resminin rastgele fırça darbeleriyle değil, en karakteristik özellikleriyle gözler önüne serilmesidir.

1) En başta üzerinde durulması gereken, uzun sayılabilecek geçmişe rağmen bir türlü aşılamayan darlık, dağınıklık ve birikim yoksunluğudur.

Kendiliğinden mücadelenin bugünkü boyutunun yarattığı elverişsiz koşulları dışta tutarsak, darlığın, dağınıklığın ve güçlü bir birikim yoksunluğunun aşılamamasında en büyük neden, küçük burjuva grupçuluk, istikrarlı ve kararlı bir önderlikten yoksunluk ve bolşevik bir çalışma geleneğine sahip olamayıştır.

Bolşevik çalışma anlayışından ne anlıyoruz? Bol-

şevik militan her şeyden önce mücadelenin ne aşamasında veya hangi alanında olursa olsun devrim ve sosyalizm perspektifiyle çalışır. O işçi sınıfı içinde çalışırken her şeyden önce bir savaş örgütü olan partinin o alandaki temel birimlerini kurar ve bunlar aracılığıyla geniş yığınların mücadelesini yönetir. Bu birimler hiç kuşkusuz hücrelerdir. Bu alanda görevli bulunan militanın başarılı olup olmadığında kullanılan kriterler, onun kaç hücre kurduğu, kaç işçiye yayın ulaştırdığı, kaç sendikayı ele geçirdiği, kaç grev, direniş, işgal, gösteri veya çatışmayı yönettiği vb. gibidir. Devrimi yönetmek iddiasıyla ortaya çıkmış bir partinin, temsilcisi olmaya çalıştığı sınıfın mensupları arasında faaliyet gösteren militanın başarı veya başarısızlıklarına başka ölçülere göre karar vermesine olanak yoktur. Örneğin, ciddi bir parti, militanlarının faaliyetlerini fırsat buldukça, attıkları nutuklarının sayısına veya selamlaştıkları işçilerin toplam işçilerin yüzde kaçını oluşturduğuna göre değerlendirilemez.

Düşüncelerimizi anlatıyorken, işçilerin bizden ürküp kaçmamış olmalarını veya onların bazı ekonomik-sendikal sorunlarına getirdiğimiz akla uygun çözümler nedeniyle bizi desteklemiş olmalarını büyük bir zafer sayamayız. Yine hemen belirtmek gerekir ki, faaliyetin önemsiz ayrıntılarının esasını oluşturduğu raporları veren yoldaşların anlayışıyla büyük işlerin üstesinden gelemeyiz. Ciddi bir sorumluluk üstlenmeyen, herhangi bir organa girmeyi reddeden tek tek insanların toplamından oluşan işçi ilişkileriyle savaş müfrezelerinin kurulamayacağı da kuşkusuzdur.

Özetle, bu alandaki ölçüler açık ve kesin olmalıdır. Bunlarla çelişen yerel küçük ölçüler bir tarafa bırakılmalıdır.

Özellikle işyerlerinin küçüklüğü nedeniyle fabrika hücreleri kuralamayan yerlerde mahalli hücreler kurabiliriz. En az üç kişiden kurulacak olan hücrelerin oluşumu bakımından küçük işyerleri her zaman ge-

rekli olan koşulları sağlamaz. Bu nedenle adı geçen yerleri "birim" olarak mutlaklaştırmamak gerekir.

Ayrıca, örgütün çalışmaları bugünkü aşamada büyük sanayi şehirleri ve mücadelede özel bir yeri olan birkaç taşra şehri ile sınırlı olmak zorundadır. Eldeki güçleri bulundukları yer itibariyle değil de, bu plana göre düzenlemek gerekir. Kadro gücünün yeterli olmaktan çok uzak olduğu bugünkü koşullarda büyük sanayi şehirleri dururken, tamamen kendiliğindenci bir tarzda tali alanlarda enerji harcamayı bir kayıp saymak gerekir. Güçleri dağıtmak yerine bir arada tutmak ve her ilde etkisiz yerel örgütler kurmak yerine sınırlı sayıdaki sanayi bölgelerinde etkili örgütler kurmak çok daha akıllıca olur.

Zor-kolay her şart altında ve kesintisiz bir biçimde bu yönlü sabırlı bir çalışma yürütülmedikçe darlık aşılamaz. Kazanılan kısmi küçük başarılar buza yazılanlar gibi kısa bir süre sonra dağılır gider.

2) İstikrarlı bir önderliğe sahip olamamak, hem yığınlar nezdinde ciddi bir alternatif olmayı, hem de güçlü bir birikim, —bütün olumsuzluklara ve karşıdevrimci saldırılara karşın varlığın koruyan bir birikim— yaratmayı olanaksız kılıyor. İşçi sınıfına siyasi bilinç götürme veya devrimci harekete öncülük etme iddiasıyla ortaya çıkan aydınların (özellikle önde gelen kesimlerinin) büyük bir bölümünün legalizme, revizyonizme kaymaları veya zor yıllarda bir dava adamı olmaktan çok uzak olduklarını ispatlarcasına mücadeleyi terk etmeleri, geçmişteki devrimci faaliyetlerini gençlik döneminin yaramazlıkları düzeyine indirgeyip küçümsemeleri ve düzenin "saygıdeğer" insanları arasında yer almaları nedeniyle sık sık "generaller" in yerini "acemi erler" almaktadır. Kısacası, Türkiye'de dava adamı kolay yetişmiyor; tam da bu nedenledir ki politik çizgileri ne olursa olsun, düzen aleyhtarlığında ömrü boyunca sebat etmiş insanlar, salt bu yüzden halk tarafından saygıyla karşılanıyor.

Gerçi, yakın zamana kadar kendi şahsında Mao'yu görenlere rastlamanın olağanüstü sayılmadığı bir ortamda yaşıyorduk. Şu sıralarda da özellikle yurt dışındaki mülteciler arasında kendisini sık sık Lenin ile kıyaslama alçak gönüllülüğünü gösteren (!) ve yine kendisinin mutlaka siyasi polisin (yani Türk Okhranasının) ulaşamayacağı bir yerde olması gereken bir lider olarak gören, ciğeri beş para etmez yarı-aydın ruh hastaları az sayılmazlar.

Ancak, bilinmelidir ki, bilgisiyle, yetenekleriyle, çok yönlülüğüyle, uzakgörüşlülüğüyle, adilliğiyle, ahlakıyla, tutarlılığıyla, cesaretiyle, davaya bağlılığıyla, alçakgönüllülüğüyle proleteryanın savaşına önderlik edebilecek komünist liderlere duyulan olağanüstü ihtiyaç yukarıda bahsi geçen insan mezbelesinden değil, bizim çalışmalarımızın ilerlemesiyle karşılanacaktır.

Komünist faaliyette kalıcılık, istikrar, birikim ve güven unsurlarının sürekli diri tutulmasında ve devrimin zafere ulaştırılmasında, öncünün sağlamlığının tayin edici olduğuna inanıyoruz. Böyle bir öncü kuvvetin (partinin) yaratılması için grup sınırlarını aşmak gerekiyorsa bunda tereddüt göstermeyeceğiz ve bu sınırları aşmakta isteksiz davrananları gerici ilan edeceğiz.

3) Gelelim dağınıklık sorununa. Birbirinden ne gibi ideolojik ve siyasal farklılıklar taşıdıkları hususunda yöneticilerinin dahi zaman zaman düşünme ihtiyacı hissettikleri gruplar neden bir türlü birleşemiyorlar? Bu tarz bir soruya grup mensupları, aradaki "ince" farklılıkların ne kadar önemli olduğunu anlatmakla cevap vereceklerdir.

Var olan ideolojik ve siyasal ayrılıkların üstünü örtmek veya önemsizleştirmek gibi bir tutumu elbette son derece yanlış buluruz. Ancak, sahte, lafzi ve önemsiz olan ayrılıkların da üstüne gitmek gerekir. Kaldı ki, pek çok grup bugün hâlâ o kadar subjektif

ki, durumunu o kadar çok abartıyor ki bunların her biri "devrimcilik" kelimesini bile yetersiz, demode ve özgün proleter özelliklerini ve yine kendileriyle diğer devrimci gruplar arasındaki ideolojik ve siyasi farklılıkları ifade etmekten uzak genel bir muhteva taşıyor olması nedeniyle reddediyorlar.

Halbuki proleter devrimcilikle küçük burjuva devrimciliğin pratikte ayrışmasını bir tarafa bırakalım, proleterya devrimcileri politik bir akım olarak güçlü bir tarzda siyaset sahnesine çıkmayı dahi becerememişlerdir. Türkiye'de, sosyalist hareketle işçi hareketinin birleşmesi rahimde oluşum sürecinden daha ileriye gidememiştir. İşin kötü tarafı günümüzde güçlü bir komünist akımdan bahsedilemeyeceği gibi, güçlü bir devrimci demokrat (küçük burjuva) akımdan da bahsedilemez. Tekrarlarsak, her grubun kıskançlıkla yalnızca kendisine yakıştırdığı komünist devrimcilikle küçük burjuva devrimciliğinin ayrılıkları, teori veya tamamen soyut kalan prensipler alanından, devrimci hareketi pratik olarak yönetme ve ilerletme alanına kaymamıştır.

Örneğin, 1917 Şubat Devrimi'nden sonra -o güne kadar geniş işçi yığınları tarafından kavranmamış olan- bolşeviklerin menşevik ve sosyalist devrimcilerle olan ayrılıkları en geniş kesimler nezdinde açık ve anlaşılır hale gelmişti. O güne kadar birlikte yürüyen proleterya devrimciliği ile küçük burjuva devrimciliği kesin bir yol ayrımına girmişti. İşçi ve köylü yığınlarını en çok ilgilendiren özgürlük, barış ve toprak gibi devrimin en temel sorunlarında kesin bir tutum farklılığı ortaya çıkmıştı. Ondandır ki Bolşevikler köylülere seslenirken "Sosyalist-Devrimci Parti size ihanet etti köylü yoldaşlar" diyebiliyorlardı. Rus köylüleri Bolşeviklerin bununla ne demek istediklerini çok iyi anlıyorlardı.

Bizde ise proleterya devrimcileri ile küçük burjuva devrimcilerinin kaynaşmaksızın birlikte yürü-

yebilecekleri yere daha varılmamıştır. Dolayısıyla "tutarlılığımız"ın soyut, yalnızca düşünülen (veya düşünülmüş) bir tutarlılıktan çıkarak somut, elle tutulur bir şey haline gelmesi, işçi sınıfı ile birleşmemize ve sorunlara pratikteki yaklaşımımıza bağlıdır. Devrimin başarısı için bir zorunluluk olan diğer halk sınıf ve tabakalarının desteği de ancak bu yolla kazanılabilir.

Aşırı bir subjektivizm ile birleşen dar kafalı grupçuluk öyle tuhaf düşünce oluşumlarına ve tutumlara yol açıyor ki bunların hepsini burada tasvir etmek olanaksızdır. Örneğin, en mütevazı (veya marjinal) grubun mensuplarına "bir an için Çarlık Rusyası ile Türkiye'yi aynılaştıralım, siz bugünkü durumunuz itibariyle daha çok hangi partiye benzersiniz?" şeklinde bir soru sorun, size, mutlaka "bolşevik partisine" diye cevap vereceklerdir. Gene bunlara kalırsa, irili ufaklı onlarca devrimci grubun bugünkü sayısal çokluğunun da bir önemi yoktur. Zira sınıf mücadelesi ilerledikçe, işin tabiatı gereği grupların büyük çoğunluğu eriyecek ve başta kendileri olmak üzere sadece birkaç grup kalacaktır. Artık geri kalanı da biz söyleyebiliriz: İktidar partisi olarak yerli "bolşevikler"imiz ilkin (yani bir süre için) Türkiye'nin "Sosyalist-Devrimciler"ine ve "Menşevikler"inemuhalefet partileri olarak yaşama hakkı tanıyacaktı, ancak sonraları tamamen haklı gerekçelere dayanarak, yani sosyalist rejimi kurmak ve yaşatmak için bu partileri bertaraf edeceklerdir.

Hiç abartmasız, en marjinal grubun en yakınındaki grup veya gruplara devrimimizde verdiği rol veya biçtiği değer budur.

Bunlar son derece çocukça hayallerdir ve bunların tutsağı olmaya gerek yoktur. "Facts are stubborn things" (gerçekler inatçı şeylerdir). Hoşumuza gitse de gitmese de gerçekleri kabul etmek zorundayız. Hayal kurmak, hayal gücüne sahip olmak kimsenin

tekeline değildir. Yahut bunlar yalnızca özel birtakım yetenekleri olan insanlara özgü şeyler sayılmazlar. Çokça söylendiği gibi insanoğlu hep kendi hayal gücü tarafından yönlendirilir. Ancak biz bugünkü toplumsal manzarayı, güçler ilişkisini, işçi sınıfının nesnel ve öznel durumunu, halk muhalefetine niteliğini ve seviyesini, bizim, devrime katılabilecek olan tüm toplumsal güçlerle olan ilişkilerimizin düzeyini vb. çıplak bir gözle görmek zorundayız.

Sonuç olarak; sınırlı sayıdaki kadro gücümüzü kendiliğinden, ufuksuz ve dağınık bir faaliyet içinde boğup parçalamadan, belli başlı sanayi şehirlerini esas alan bir çalışma programı dahilinde temel savaş birimlerini (hücreleri) kurmayı en acil ve önemli görev kabul ederek sabırlı ve kesintisiz bir faaliyet yürütmeliyiz. Dahası, birleşilebilecek bütün gruplarla da birleşmeliyiz.

4) Devrimci hareket taktiklerinde ve devrimimizin ilerlemesinin pratikte nasıl bir seyir izleyeceği konusundaki öngörülerinde de hayalci ve kaba taklitçidir. Aslında hayalcilik ve kaba taklitçilik bu noktada yalnızca aynı şeyin değişik iki ifadesinden ibarettir. Şöyle ki; çeşitli ülkelerde zafere ulaşan veya yenilen devrimlerin dersleriyle, ruhuyla, esasıyla ilgilenmek yerine, grup eğilimlerine göre bahsi geçen devrimlerden biri model olarak seçilmiş hatta aynı olayların benzer bir biçimde bizde de yaşanacağı varsayılmış ve modelin taktikleri, sloganları, lafzı kaba bir biçimde taklit edilmekle yetinilmiştir. Aynı olayların biz de yaşanacağı varsayıldığı ve buna uygun bir hat oluşturulmaya çalışıldığı için devrimci hareketin tahayyülünde bile bir özgünlük yoktur. Yani devrimci hareket hayalde bile kendisini yaşanmış olanla sınırlamış ve muhayyilesine kilit vurmuştur.

Gerçekte ise devrimimiz ne 1917 Şubat veya Ekim devrimlerinin ne de 1949 Çin Devriminin bir tekrarı olacaktır. O, kendi yolunu izleyecektir. Biz bu yolun

bütün ayrıntılarını, zikzaklarını, engellerini bugünden göremeyiz. Fakat bu yolda hangi sınıf veya sınıflara dayanmamız gerektiğini biliyoruz. Uluslararası komünist hareketin genel tecrübelerinin bir sonucu olarak nasıl bir taktik ve strateji anlayışının öncülüğünde yürünmesi gerektiğini de biliyoruz.

Bilindiği gibi Marksist-Leninist teori sosyalizmi kurmanın bütün yollarını ve ayrıntılarını içermez. Nitekim konuyla ilgili olarak Lenin şunları söylüyor:

"Biz doktriner değiliz. Bizim teorimiz bir dogma değil bir eylem kılavuzudur.

"Biz Marx'ın ya da Marksistlerin, sosyalizm yolunu bütün yönleriyle tanıdığını savunmuyoruz. Bu, saçmadır. Biz, bu yolun yönünü tanıyoruz. Hangi toplumsal güçlerin oraya götürdüklerini biliyoruz. Ama somut olarak, pratik olarak, ne olduğunu, işe koyuldukları zaman milyonlarca insanın deneyimi bunu gösterecektir." (1)

Keza Lenin, parçalanmış burjuva devletin ne ile değiştirilmesi gerektiği sorununu tartıştığı bir başka eserinde şunları yazıyor:

"Marx ütopyalara kendini kaptırmadı. O, proletaryanın egemen sınıf olarak, bu örgütlenmesinin hangi özel şekiller alabileceğini ve 'demokrasi savaşını' en eksiksiz, en tutarlı şekilde 'kazanmakla' meydana getirilecek olan bu örgütlenmenin tam şeklinin ne olabileceği sorusuna cevabı kitle hareketleri deneyinin yaratacağını umuyordu." (2)

1871'de Paris proletaryasının devrimi Komün devletini yarattı. 1905 Rus Devrimi ise İşçi ve Köylü Sovyetlerini ortaya çıkardı. Bunların hiçbirisi önceden düşünülmemiş ve önerilmemişti. Marx, Komün deneyine, Lenin sovyetlere özel bir önem verdi. Gelecek-

(1) Lenin, Nisan Tezleri ..., s.130

teki devletin biçiminin nasıl olması gerektiği hususunda birtakım ütopyalar ileri sürmek yerine, kitlelerin yarattığı örgütlenmeleri büyük bir dikkatle incelemeyi ve oradan birtakım sonuçlara ulaşmayı tercih ettiler.

1871, 1905, 1917 Şubat-Ekim ve diğer devrimlerin derslerinden yola çıkarak, proletaryanın öncülüğünde gelişecek olan devrimimizdir. mevcut faşist devlet cihazını zor yoluyla parçalayarak, onun yerine işçi-köylü sovyetleri cumhuriyetini kurması gerektiğini söyleyebiliriz.

Bu öngörü Uluslararası komünist hareketin genel tecrübelerinden çıkan bir sonuçtur ve nitekim bizim ve diğer pek çok devrimci grubun asgari programında en az 10 yıldır yer almaktadır.

Faşist rejime karşı parlamenter burjuva demokrasisini alternatif olarak sunmaya çalışan sağcıların ve yine doğrudan bir işçi hükümetiyle işe başlamak gerektiğini ileri süren Troçkist lafebelerinin programları ile kıyaslandığında işçi-köylü sovyetleri cumhuriyeti, Türkiye'nin bugünkü koşullarında en tutarlı ve en gerçekçi iktidar alternatifini oluşturmaktadır. Fakat bu öngörü bile gelecekteki iktidar mücadelesinin bütün ayrıntılarını kapsamamaktadır. Dahası, rüşeym halinde de olsa bizim bir sovyet deneyimimiz olmamıştır. O halde gelecekte ne gibi sorunlarla karşı karşıya kalacağımızı bütün yönleriyle bilmemize olanak yoktur. Örneğin devrimde ağır basan küçük burjuvazi bizi parlamenter bir cumhuriyetle de karşı karşıya bırakabilir.

Gene bir seçim dönemine girdiğimizde taktiğimizin ne olması gerektiğini uzun uzadıya tartışmayı çok seviyoruz. Seçim dönemi geçtiğinde taktiğimizi değerlendirmeyi de ihmal etmiyoruz. Böylece seçimleri yeni seçimler takip ediyor, yıllar akıp gidiyor. Ama bu mükemmel taktiğin kaç kişiyi ilgilendirdiğini, sınıf

çatışmalarını ne oranda etkilediğini de düşünmemiz gerekmez mi? Ciddi bir politik güç olmadan taktiklerin bir anlamı yoktur. Taktikler politik güçlerle anlam kazanırlar. Taktikler tartışılmaktan ziyade uygulanmak için vardır. Bolşeviklerin taktiklerini olur olmaz (gerçi bu nokta çok yerinde de olsa fark etmez) taklit etmeye bayılıyoruz. Ama bolşeviklerin politik bir güç olduğunu unutuyoruz.

Uzun sözün kısası, gelecekteki bir sovyet cumhuriyetinin muhtemel sorunları veya toplumun hiçbir kesimini doğru dürüst ilgilendirmeyen "mükemmel taktikler" üzerine tumturaklı büyük sözler etmek yerine, devrim için ayağa kalkmaları halinde bir çok sorunun nasıl çözülmesi gerektiği konusunda bize yol gösterecek olan yığınların aydınlatılması için "siyasal gerçekleri açıklama faaliyetlerinin" günlük, sıradan gereklerini yerine getirmemiz daha doğru olur.

5) Devrimci bir çalışmanın pek çok unsuru bizde çoğu kez yalnızca kavramlar düzeyinde var olmuştur. Örgüt, önderlik, taktik, ideolojik ve siyasi ayrılıklar, ittifak, eleştiri özeleştir, komite, hücre, gazete, vb. gibi devrimci bir faaliyetin temel unsurları çoğu kez yalnızca boş kavramlar olmaktan öte bir anlam taşımamıştır. Bu gibi koşullarda devrimciliğin, devrimcilik olmaktan çıkıp, devrimcilik oynamaya dönüşme tehlikesi ortaya çıkmıştır.

Örgüt kavramını ele alalım. Bu kavram Türkiye'de partiye ikame edilmiştir ve kavramın arkasına sığınarak öyle garipliklerde bulunulmuş ki, bunların burada bir bütün olarak dökümünü yapmaya olanak yoktur. Tek hücreli örgütler, bir anlık kızgınlığın doğurduğu örgütler, aile örgütleri bir gerçektir. Bir de bunların amitoz çoğalmasından doğan yeni örgütleri de hesaba katarsak, ortaya çıkan gülünç durumun, Aziz Nesin'in bile hayal gücünü aşan boyutta bir şey olduğunu kolayca söyleyebiliriz.

1980'e kadar savaş çığlıkları atmakta yarışan grup-

ların bir tüm olarak anti-faşist bir direniş hareketi yaratmaya teşebbüs dahi etmeden ezilmeleri, insanları hiç olmazsa nasıl bir örgüte sahip olmamız gerektiği konusunda daha sağlıklı düşünmeye iteceğini beklerken karşımıza yeni "aile örgütleri", ipliği pazara çıkmış sahte mürşitler öncülüğünde yürümekte ısrar eden topluluklar veya mülteci grupçuklar çıktı. Çağdaş burjuva bir toplumda çoktan demode olmuş bağlılıklar bizde siyasi bir grup kurmanın leitmotivi olmuştur.

"Örgüt" kavramı üzerine daha çok şey söylenebilir. Ama biz söylenenlerle şimdilik yetinmek zorundayız. Diğer kavramların çarpıklığına veya suistimal edilmiş olmalarına değinmeye ise gerek duymuyoruz. Zira adı geçen kavramlar (ideolojik ve siyasi ayrılıklar, ilkeler, taktikler, yayın organları, sloganlar, vb.) ancak örgütlerle bir anlam kazanırlar. Örgüt kavramı boş bir kavram derekesine düşürüldüğünde, diğer kavramlar kendiliğinden büsbütün anlamlarını yitirmiş olurlar. Konumuz açısından örgüt töz (cevher), diğer şeyler ilinedir. Örgüt bir nesne ise, diğer kavramlar en fazlasından koku, tat, renk gibi varlığı tözün (nesnenin) varlığına bağlı olan şeylerdir.

Sahteliğe, boş kavramlara, lafazanlıklara, suistimallere, aldatmacalara vurmamız gerekir. İnsanları ne ölçüde içi boş inanç ve değer yargılarından kurtarıp, evrensel boyutlarda düşünmeye itersek o ölçüde gerçek bir savaş örgütüne yaklaşmış oluruz.

6) Sonuncu fakat önemi bakımından öyle olmayan bir diğer sorun da şudur:

Devrimci mücadele bugünkü koşullarda, barışçı, şiddete dayalı, yasal, yasa dışı, gizli, açık, vb. bir çok şekilde yürütülmek zorundadır. Bu mücadele yöntemlerinin ustalıkla birleştirilmediği koşullarda hata kaçınılmaz hale gelir. Sadece barışçı, yasal ve açık mücadele yöntemlerini esas almamız halinde, sağcılığın, reformizmin ve teslimiyetin her şeye damgasını vurmasını doğal saymalıyız. Sadece şiddete dayalı müca-

dele yöntemlerinde ısrar etme durumunda ise sol sekterizme düşmemiz ve geniş yığınlardan kopmamız pekala mümkündür.

Peki bugün asıl tehlike nereden gelmektedir? Bugünkü koşullarda asıl tehlike sağcılık, uzlaşmacılık ve reformizm mi, yoksa sol sekterizm mi? Hiç kuşkusuz bugün asıl tehlike sağdan gelmektedir.

Generallerin darbesi karşısında devrimci örgütlerin ve işçi sınıfının almış olduğu onursuz yenilgi, savaş alanına girmeden çekilen beyaz bayrak bugünkü dağınıklığın, moral bozukluğunun, mücadeleye ilgisizliğin ve güvensizliğin, sağcılığın ve reformizmin en önemli nedenleri arasında sayılmalıdır.

Proleter devrimci örgüt Marksizm-Leninizmle silahlanmış, işçi sınıfı arasında derin kökler salmış, korkusuz, atak ve kararlı komünistlerden oluşan, devrimin, devrimciliğin zorluklarını bilen, kolay devrim hayalleri beslemeyen, işçilerin geriliğini öne çıkararak atalet içinde yaşamayı reddeden ama onları dönüştürmenin, devrimcileştirmenin zorluğunun da farkında olan, onları içsavaş ve iktidar mücadelesi için çok yönlü olarak hazırlamayı ve savaş alanına sürmeyi üstlenen insanlardan oluşan bir örgüt olmalıdır.

Komünist örgütün ve militanların savaşçılığı çok yönlüdür. Diğer şeyler bir yana, komünistlerin devrimci şiddetten anladığı da farklıdır. Komünistler devrimci şiddetten bahsederken, esasen kitlelerin şiddetinden, onların yasal sınırları aşarak düzenin kurumlarına yönelen silahlı saldırılarından, düzenin silahlı güçleri ile çatışmalarından, ayaklanmadan ve iç savaştan bahsederler. Halbuki küçük burjuva devrimcileri devrim için savaşmaktan yahut devrimci şiddetten, yalnızca bireysel terörü veya kitlelerden kopuk dar grup eylemlerini anlıyorlar.

Komünistler ilke olarak mücadelenin ve devrimci şiddetin hiçbir özel biçimini reddetmezler. Örneğin iş-

kencecilere ve işkence karargahlarına yönelik saldırıları kim haksız veya yersiz bulabilir? Ancak birey veya dar grup eylemleri politik çalışmada esas çizgi haline getirilip, bu gibi eylemlerle kitlelerin aydınlatılacağı ve cesaretlendirileceği umuluyorsa bunun, esasen yığınlara güvenmeyen, onların kurtuluşları için savaşa gireceklerine inanmayan sağcı anlayışın, kurta-ricılık veya öncülük şeklinde tersyüz edilmiş bir biçimi olduğunu söyleyebiliriz.

Bu alanda asıl sorun, yığınları yasaları çiğnemeye, düzenin silahlı güçleri ile çatışmaya itmeye, ayaklanma ve içsavaş için hazırlamaya çalışmaktır. Kahramanlıklarla da dolu olsa bireyin veya dar grubun zora dayalı eylemleriyle bu hazırlık çalışmaları yerine getirilemez. Hep yasal zeminde kalan kalabalıkların eylemleriyle, dar grubun şiddete dayalı yasadışı eylemlerini birleştirip, bunu mücadelenin her iki unsurunun dengeli bir biçimde kaynaştığı sağlıklı bir hazırlık faaliyeti olarak sunmamıza olanak yoktur. Yığınlardan kopuk dar grup eylemleri yığınları devrimcileştirmiyor. Türkiye'de 1974-1980 yılları arasında bu nitelikte binlerce eyleme girişildi ama bunların kalıcı hiçbir etkisi olmadı. 15-16 Haziran Direnişi'nin, Tarih Direnişi'nin tartışmasız bir yeri ve ilerletici bir rolü oldu, fakat adı geçen grup eylemleri hiçbir iz bırakmadan unutulup gitti.

Faşist diktatörlüğün hüküm sürdüğü koşullarda, yani işkence ve terör ortamında savaşım veren bir parti ile burjuva demokrasisi altında mücadele eden partinin mücadele yöntemlerinde elbette büyük farklılıklar bulunacaktır. Bu farklılık sadece birinin yasal, diğerinin yasa dışı olmasından da ibaret değildir. Diğer şeyler bir yana birinci tipteki ülkelerde devrimci bir parti devrimci şiddete daha kolay, daha çabuk ve daha sık başvurur. Faşist ülkelerde yığınların devrimci şiddete başvurması her zaman daha muhtemeldir. Zira bu ülkelerde sınıf çelişkileri daha keskindir.

Kendisini yalnızca yasal mücadele yöntemleriyle sınırlamış olan oportünizmin günahları, çoğu kez kurtarıcılıkta ifadesini bulan küçük burjuva maceracılığının güçlenmesi ile ödenir. Maceracılığa karşı etkili olmanın yolu oportünizme karşı tutarlı mücadele etmekten geçer.

Öte yandan legalizmin ve reformizmin yalnızca bir takım legal partilere özgü eğilimler olmadığı ve kendisi illegal olduğu halde eylemlerinde ve düşüncelerinde devrimci olmayan pek çok revizyonist ve oportünist akımın var olduğu da unutulmamalıdır.

O halde bugün sorun, yalnızca mücadelenin yasal biçimleriyle yetinmemek, yığınları yasadışı ve devrimci şiddete dayalı eylemleri gerçekleştirmeye itmek ve her şeyden önce kadrolarımızı bu ruhla eğitmek, legalizm, reformizm ve oportünizm ile tutarlılıkla savaşmak şeklinde konulmalıdır.

Aralık 1988

DEVİRİMCİ İLLEGALİTE VE LİBERALLERİN KOMPLO TEORİLERİ

İllegal devrimci örgütlere yönelen liberal burjuva saldırılara doğrudan geçmeden önce, bahsi geçen örgütlerin durumuna kısa bir göz atmakta yarar var. Çünkü liberallerin son günlerde yoğunlaşan saldırıları, bir yerde, bu durumun verdiği bir cesaretin ürünü sayılır.

Bilindiği gibi faşist generaller cuntası, giderek yükselen ve genişleyen devrimci bir uyanışı ezdi. Müthiş bir şiddet ve demagoji kampanyasıyla toplumu teslim aldı. Hak ve özgürlük adına ne varsa hepsini yutan, devrimcilerin en iyilerini, en yürekliilerini katleden generaller cuntası, korkuyu beyinlerin mutlak hükümdarı yaparak her yere koyu bir karanlığı egemen kıldı. Yığınların politik bilinci dumura uğrattı. Düşünün ki, Hz. Muhammed ile ateist M.Kemal bile el ele vermiş, "Türk-İslam Sentezi" çerçevesinde faşist cuntaya hizmet veriyorlardı.

Bu şiddet ve yalan furyası aracılığıyla teslim alınan toplumdan, özellikle orta sınıflardan önemli bir destek sağlandı.

Dizginsiz faşist terörün, körüklenen dini gericiğin, adeta geri getirilen Yavuz Sultan Selim döneminin, keyfiliğin, yalanın ve korkunun tahakkümü altında sesini ve şuurunu yitiren toplumdan, faşist cellatlar sürüsüne karşı yalnızca bir avuç devrimci direndi. Dışarda, işkencehanelerde, zindanlarda ve mahkemelerde, yani en zor şartlarda bile cuntaya karşı yürekli bir ses duyurabildiyse, bu, bir avuç devrimcinin sayesinde.

de mümkün oldu.

Hiç kuşkusuz, devrimcilerin dışında, en uyuşuk liberaller, hatta iktidarı paylaşma konusunda "beşli çete"yle uyuşmazlığa düşmüş egemen sınıfların siyasi sözcüleri bile çeşitli baskılara maruz kaldılar. Ne var ki, direniş bayrağı yalnızca devrimcilerin elindeydi; insanlık onurunun ayaklar altına alınmasına, asker postallarının insani ve özgür olan her şeyi çiğnemesine bir tek onlar karşı çıktı.

Bu az sayıdaki devrimcinin direnişi, sayıları birkaç onu bulan irili ufaklı devrimci örgütün faşist cuntanın saldırıları karşısında üstüne düşeni genel olarak yerine getirmedığı koşullarda gerçekleşti.

Faşist çetenin iktidarı gasp etmesi karşısında, yığınların silahlı karşı koyuşuna dayanan anti-faşist direniş örgütlenemedi. Daha ilk günden itibaren pasif savunmaya geçmenin sonucu olarak, generallerin yeni düzeni kolay yerleştirdi. Anti-faşist güçler geniş bir cephe arayışına girememenin, grupçuluğu yenememenin, gerekli savaş düzenini alamamanın, yarı-legal bir dönemden sıkı bir gizliliğin gerektiği yeraltı çalışmasına geçememenin, düşmanı hafife almanın, askeri darbelerle karşı yığınları seferber etme geleneğinden yoksun oluşun, reformizmin, oportünizmin, küçük burjuva sorumsuzluğun vb. bedelini çok ağır ödedi.

Devrimci örgütleri, iktidar kavgası arenasında tamamen etkisiz hale getiren ve yığınlarla arasını önemli ölçüde açan faşist cunta, işkence ve şiddet kasırgasıyla tümüne ağır darbeler vurdu, minyatürleştirdi ve önemli bir kesimini ise yok etti.

Faşizmin çok yönlü bir biçimde yoğunlaşan saldırıları, geniş yığınlardan tecrit olmuş devrimci örgütlerin saflarında dağınıklık ve parçalanmalara yol açtı. İnançlarını yitirme, umutsuzluk ve teslimiyet özellikle küçük burjuva devrimcileri arasında kolgezdi. Çizgilerinde sebat edenler azınlıkta kaldı. Direniş adeta kişiselleşti.

Kitlelerin yaygın bir biçimde boyun eğdiği, devrimci saflarda görülmemiş bir dağınıklığın ve çöküntünün yaşandığı söz konusu yıllarda, "demir pençe", "yumruk", "balyoz", "yıldırım", "fırtına", gibi küstahca isimler altında yoğunlaşan polis operasyonlarından kurtulan insanların, iyice daralmış küçük gruplarla, en küçük bir parçasının bile ölümü göze almayı gerektiren yasa dışı bir faaliyeti sürdürmekteki ısrarı, liberallerimiz ve kolay dönemin devrimcileri tarafından "çılgınlık" olarak görüldü.

Fakat Marksist-Leninistlere ve tutarlı devrimcilere göre devrimcilik zor-kolay her şart altında yürütülmedikçe ne iktidar alternatifi olunabilir ne de saygınlık kazanılabilir. Tasfiyecilik davaya açık bir ihanettir.

Teslimiyet ve tasfiyecilik, gruplar arasındaki ideolojik ve siyasi ayrılıkların önemini kaldırır. Buna karşılık direniş bunları öne çıkarır ve anlamlı kılar. Teslimiyetçi gruplar arasındaki ideolojik farklılıkları incelemenin bugün bir anlamı yoktur. Çünkü bu farklılıklar pratikte silinmiştir ve tasfiyecilik artık yeni ortak ideolojiyi meydana getirmektedir. Ancak ayakta kalanları "direniş" olayından hareketle aynı kefeye koyamayız. Nitekim bu ideolojik ve siyasi farklılıklar (Marksistlerle devrimci demokratlar arasındaki) yürütülen faaliyete damgasını vuruyordu. Küçük burjuva devrimcileri arasında "dostlar alışverişte görsün" kabiliinde faaliyet yürütenlere rastlandığı gibi, çocuksu (karikatürize edilmiş) gerillacılık oynayanlara da rastlanıyordu. Dolayısıyla devrimcilik adına birkaç grup tarafından yürütülen cılız faaliyet yekpare sayılmazdı. Direniş belli başlı bir çizginin eseri olmadığı için yürütülen faaliyet de çeşitlilik arz ediyordu.

Bugüne gelince, açıkça kabul etmek gerekir ki, cunta lideri Evren gibi iktidar hırslı çok güçlü bir faşistin bile, artık "hevesini aldığı"nı açıkladığı ve emekliliğe hazırlandığı bir sırada, uzun bir suskunluk döneminin ardından gelen bugünkü izafi canlanma,

yıllardır süren faşist zorbalığın kitlelerin devrimci zoruyla şu veya bu ölçüde gemlenmesine bağlı olarak değil, daha çok birtakım cılız yasal hakların kullanılabiliyor olması sonucu ortaya çıkmıştır.

Küçük burjuva grupların önemli bir bölümü hâlâ belini doğrultamadı. Doğrultabilecekleri de pek beklenmiyor. Manevi bağlarda zayıflama, güvensizlik, bezginlik, inançsızlık, sınıfsal bakış açısını tamamen bir kenara atma vb., pek çok eski devrimci grup bakımından göze çarpan eğilimleri oluşturur. Sürekli ertelenen görev ve tartışmalar, en asgari düzeyde gösterilen bir çabayla yürütülen "ilişkileri ayakta tutma faaliyeti" gibi olumsuzlukları da bunlara eklemek mümkündür.

Diğer bir kesim ise, güvenilmez ile davaya bağlı olanı, direnen ile teslimiyetçiyi herhangi bir ayrıma tabi tutmadan, yakın geçmişin veya yenilginin akla uygun bir muhasebesini yapmadan, kaldığı yerden devam etmeye çalışıyor. Fakat ilkesizlik, eleştirel bir zihniyete sahip olamamak, hatalarına karşı ciddi davranmamak, her türlü gevşekliği hoşgörüyü karşılamak gibi "özellikleri" nedeniyle bu grupların geleceği büsbütün belirsizliğe itilmektedir. Bunların yığınlara güven vermesi zor olduğu gibi, son derece ilkesiz olan bugünkü birlikteliklerinin de hiçbir sağlam temeli yoktur.

Mücadeleciliğini ve farklılığını, saman alevi gibi bir an parlayıp sönen sansasyonel eylemler üzerine oturtmuş ve geçmişin tecrübelerinden hiçbir ders çıkarmamış, ufku yalnızca alışılagelmiş yapmakla sınırlı olan küçük burjuva grupları ise, adı anılmaya değer bir diğer ekolü oluşturmaktadırlar.

Bunların en önemli özelliklerinden biri de kendilerinden başka kimseyi "savaşçı" veya "mücadelecisi" olarak kabul etmemeleridir. Dahası bu gruplardan özellikle biri, kendisini beğenmekte ve abartmakta o kadar çok ileri gitti ki, şu anda bile kendisini rakipsiz

görüyor. Örneğin bu grup, mevcut sınıfsal mevzilenmeyi şöyle yapıyor: "Esas olarak, sınıfsal mücadeleden bir tarafında oligarşi, diğer tarafında devrimci sol güçlerin mücadelesi (bununla kendi gruplarını kastediyorlar) ve devrimci mücadele çizgisinin kitleler üzerinde yarattığı etkinin oluşturduğu devrimci potansiyel..."

Keza aynı grubun yazdığına göre, kendilerinden başka, diğer sol "kadrosal, kitlesel ya da potansiyel güç bakımından alabildiğine cılız ve güçsüzdür." Güçlü solu kendileri temsil ediyormuş. Böyle olduğu içindir ki kadrolarına "kibirliliğe kapılmayın, gücümüzü güçsüz solla değil oligarşiyle kıyaslayın" şeklinde uyarı yapma gereğini duyuyorlar (!) Bu akıldışı hergeler, tirajı 3-4 bin arasında değişen aylık yasal bir dergi, 4-5 bin katılanının olduğu birkaç yasal miting veya yürüyüş, bir-iki dernek vb. üzerine ileri sürülüyor. Yani bahsi geçen grubu, diğerlerinden farklı ve güçlü kılan ya da oligarşi karşısında tek başına bırakan (!) faaliyeti bundan ibarettir. Kürdistan'da her gün onlarca insanın öldüğü bir savaş sürüyor, o bunu hiç hesaba katmıyor ve bunları söylüyor. İşin en tiksinti veren yanı, derneklerde, sendikalarda veya miting alanlarında ona şu veya bu nedenle ters düşen bütün devrimci grupların yaptıklarını "provokatörlük" olarak nitelemesidir.

Yukardaki grup eğilimlerinden ayrı olarak, daraldıkça kapalı bir tarıkata dönüşen gruplara mensup insanların, devrimci mücadelede olumlu ne varsa yalnızca kendilerine ait olduğunu iddia edecek ve birlik yerine insanları fiilen tasfiyeye uğramış örgütlerine çağırarak kadar narsizme saplanmış oldukları gerçeği, gruplar dünyasında belirtilmesi gereken bir diğer eğilimi oluşturur.

Zayıflıkları ortaya çıktıkça, devrimin bayrağını tek başına taşıyor olduklarını daha canhıraş bir sesle ilan edenler ise, inandırıncılıktan en uzak kesimi oluştur-

yorlar. Gerçekçi ve alçak gönüllü olamamayı, hep ki-
birli sözler sarfetmeyi bir grup alışkanlığı haline getir-
miş bu insanların, o muhteşem, görkemli kasılmaları
Bay Keuner'in aristokrat duruşuna benziyor.
Brecht'in Keuner'i şunları söylüyor: "Bir kez ben de
Aristokrat gibi (bilirsiniz: Düzgün, dimdik ve gururla,
baş geriye atılmış) durdum. Çünkü yükselen bir ba-
taklığın içindeydim. Gırtlığıma dek batıncaya kadar
böyle durdum."

Sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamalarının İs-
tambul ve Ankara'da kaldırılması üzerine ortaya çıkan
dergi enflasyonu bir yerde grupların gerçek durumu-
nu da açığa vurmaktadır.

Teorik sığılıkları, etkileme gücü ve düzey tartışma-
larını bir yana bırakalım, adı geçen dergilerin toplam
tirajı bile çok düşüktür. Dahası bolca yapılan çiğlikler,
gülünç farklılık çabaları, kollektivizm yerine bireyci-
lik, kollektif bir faaliyete katkıda bulunmak yerine,
birey olarak, yazar olarak öne çıkma çabası vb. 12
Eylül sonrasının tipik "yenilikleri" olarak ortaya çıktı.
En önemsiz, en sözü edilmeye değmez pratik adımın,
"derin", "çok yönlü" ama bıktırıcı tahlili; işten çok laf;
pratik mücadeleye, "nedir ne değildir" gibi iddialı baş-
lıklar altında yazılan yazılarla sözümona yol gösterme-
ye çalışma, fakat 15-20 işçinin düzenli olarak toplan-
masını, Petrograd ve Moskova Sovyetlerine benzetme
vs. ...

Olaya ideolojik-teorik cepheden baktığımızda da
durumun pek parlak olmadığını görürüz. Sovyet mo-
dern revizyonizminin veya yeni türden kapitalist ideo-
lojinin etkinlik alanını genel olarak genişlettiğini söy-
leyebiliriz.

1970'li yıllardan bu yana Sovyet modern revizyo-
nizmine ve daha sonraları Çin revizyonizmine karşı il-
keli bir tutum alanları, "belli bir merkezin görüşlerinin
abonesi" olmakla itham eden orta yolcuların, artık
sınıf mücadelesine gerek kalmadığını, proleterya dik-

tatörlüğünün gereksiz olduğunu, sınıf mücadelesinin yerini sosyal barışın aldığını, Marksizmle sosyal-demokrasi arasında önemli bir farkın kalmadığını, kendileri hakkında ne söylenirse söylensin İsveç modeli kapitalizmi uygulamak üzere dikkatle incelediklerini söyleyen Sovyet modern revizyonizmi ile "süper devrimciliklerini" birleştirmeleri, Gorbaçovculuğun yeni ve "ilginç" bir varyantını oluşturmaktadır. Bir başka ifadeyle, Sovyet sosyal emperyalizmini sosyalizm olarak göstermeye çalışanlar arasında, Türkiye'deki orta yolcular çok yönlü çabalarıyla dünya ölçülerinde bile emsalsiz sayılırlar.

Kısacası, tirajı düşük aylık birkaç dergi, birkaç dernek, miting, yürüyüş ve bunların üstünde yükselen kendini beğenmişlik, sözümona mütevazilik çağrıları, diğerlerini bir hiç görme, aptalca iyimserlik ve abartıcılık, klinik bir vaka haline gelmiş grupçuluk, eski hastalıkların daha vahim bir biçimde depreşmesi, reformculuk, sağcılık, Gorbaçov rüzgarından etkilenme vb., sol cephede belli başlı eğilimleri oluşturur.

Şimdi asıl konuya, yani yukarıda çok kısa bir biçimde tasvirini yapmaya çalıştığımız devrimci grupların çeşitli zayıflıkları ve hastalıkları barındıran mevcut durumundan da yararlanmak isteyen (hatta cesaretinin büyük kısmını bu durumdan alan) liberallerin son günlerdeki devrimci illegalite üzerinde yoğunlaşan saldırılarına geçebiliriz.

Liberal burjuvalar son günlerde bütün saldırılarını devrimci illegalite üzerinde yoğunlaştırdılar. Artık illegal mücadele geleneğine karşı, yalnızca ideolojik cepheden yapılan saldırılarla yetinmiyorlar. Devrimci grupların tedbirsizliklerinden, acemiliklerinden, düşmanın gruplar içine sızma başarılarından ve şartların zorluğundan da yararlanıyorlar.

Bir MİT provokasyonu sonucunda 4 devrimcinin polis tarafından öldürülmesi ve söz konusu örgüte MİT ajanlarının sızdırıldığına açığa çıkması karşısın-

da, liberal burjuvalar bir taraftan devletin iğrenç suçlarını teşhir ederlerken, diğer taraftan bu olaydan yararlanarak illegal devrimci örgütlere karşı yaygın bir güvensizliğin doğmasını sağlamaya çalışıyorlar. Kısacası, liberal burjuvalar yine her zamanki gibi son derece ikiyüzlüce davrandılar.

Liberallere göre, illegal bir örgüt içinde mücadele eden devrimcilerle komplocular arasındaki sınır çok incedir. Birinden diğerine geçiş oldukça kolay ve hızlı olabilir. Dolayısıyla her devrimci rahatlıkla bir halk düşmanı haline gelebilir.

Halbuki devrimci örgütün gizliliği, gizli kararları, gizli toplantıları, gizli basını bir zorunluluktan kaynaklanmaktadır ve bu gizlilik devrimci bir örgüt için asla kendi başına bir amaç haline gelmez. Devrimci — ki biz bu tabiri burada komünist devrimcilikle eş anlamlı kullanıyoruz — bir örgütün Türkiye'deki gizliliği, faaliyetinin meşru sayılmadığı, örgütlenme özgürlüğünün, fikir özgürlüğünün olmadığı, komünistlerin her yolla yok edilmesinin meşru görüldüğü, koyu bir terörün hüküm sürdüğü faşist bir devletin egemenliği şartlarından kaynaklanmaktadır. Gizlilik kurallarına uymayı bir sanat, bir gelenek haline getirememiş, kadrolarını bu yönde eğitememiş örgütlerin, devletin saldırıları karşısında nasıl da direnç gösteremedi den dağıldıklarını defalarca gördük.

Geniş kitlelerden kopukluk olayı da, devrimcileri hiçbir zaman yığınları kucaklamak gibi bir sorunu olmayan komploculara yaklaştırmaz. Çünkü devrimci için darlık, aşılması gereken bir olaydır. Bu aynı zamanda işçilerin ve diğer emekçi kesimlerin geriliğini de gösterir. Komplocular ise belli bir komplo için bir araya gelmişlerdir. Bütün amaçları gerçekleştirilecek eylemden ibarettir. Bunun başarılmasında, yığınları kucaklama-yönlendirmeyeteneklerine güvenmek yerine, şeytani, fart-ı zeka ürünü olduğuna inandıkları komplo tekniklerine güvenirler. Devrimcilerin amacı,

yığınların devrimcileştirilmesi ve mücadeleye itilmesi temelinde devrimi başarmaktır, komplocularınki ise kararlaştırılan komployu gerçekleştirmektir. Bu nedenle sırf "gizlilik" gibi bir paydadan hareketle, devrimcilerle komplocuları aynılaştırmak, düşman sosyal sınıflardan adaş insanları sırf isim benzerliği yüzünden aynılaştırmaya benzer.

Liberallerin iddia ettiğinin aksine, devrimcilerle komplocular arasında ne amaçta ne de yöntemde bir benzerlik vardır.

Burjuva ajanların illegal örgütlere daha kolay sızabileceği ya da devletin bu tip örgütlerden daha kolay adam satın alabileceği iddiası da gerçekleri yansıtmamaktadır. Bütün faaliyetlerini devlet memurlarının gözleri önünde gerçekleştiren legal örgütlerin, bu konuda avantajlı bir yapıya sahip olduklarını söylemek gülünçtür. Hiç kuşkusuz, devletin hangi partiye veya örgüte sızmaya öncelik vereceğini tayin eden şey, onun hangisini daha tehlikeli gördüğüne bağlıdır. Devletin müsaade ettiği kadarıyla siyasi bir faaliyetin içinde olan legal partilerin, devleti yıkmayı amaçlayan devrimci örgütlerle bir tutulacağı elbette bir an için bile düşünülemez. Ne var ki, gerektiğinde devlet ajanlarının bütün yasal partilerde rahatlıkla faaliyet gösterebilecekleri de ortadadır. Dolayısıyla liberallerin, devrimcilere, "illegal örgütlenmeyi terk edin. Çünkü illegalite çok büyük tehlikeleri içerir. Yeraltının o gizemli dünyasında kimin ajan projakatör, kimin dürüst devrimci olduğu bilinmez. Birlikte çalıştığınız veya size talimat veren insanların bir Malinovski*, bir Y.F. Azef** olup olmadığını nereden bileceksiniz?" şeklinde özetlenebilecek sözde dostane çağrılar sadece faşist diktatörlüğe hizmet etmektedir. Gerçekte de liberaller tam olarak şunu söylemek istiyorlar: "Legal mücadele uğruna program ve prensiplerinizi çiğneyin. Örgütünüzü tasfiye edin, devrimciliği bırakın. Devlete karşı savaşacağınıza onun izin

verdiği ölçüde faaliyet yürütün. Devletin eli uzundur. Devletle uğraşamaz, bu çok tehlikeli bir iştir; en iyisi bizim gibi siz de ona kayıtsız şartsız teslim olun."

Liberallerin tüm asılsız suçlamalarının aksine politik mücadeleyi, işçi sınıfı hareketinden kopuk tamamen illegal mücadeleye indirgemeyi hiçbir zaman düşünmedik. Örgütün illegal olan temel birimleri, her şeyden önce legal ve yarı-legal olanakları kullananak işçi hareketini ve geniş emekçi yığınlarını yönettiği ölçüde fonksiyonlarını yerine getirirler.

Fabrikalara giden kadrolarımızın görevi, kendiliğinden mücadelenin seyri içinde, iniş ve çıkışlara uygun olarak işçi sınıfına pasif bir şekilde hizmet etmek olarak da anlaşılamaz. Bu noktada önemli olan işçi sınıfının ortak çıkarlarını ikinci plana itmemek, görevleri darlaştırmamak ve sınıfın ideolojik ve politik bağımsızlığını sağlamaktır. Nitekim, özellikle 1960'den bu yana işçilerin bir dizi ekonomik mücadelesine tanık olunmasına rağmen, işçi sınıfının ideolojik ve politik bağımsızlığı yönünden hatırı sayılır adımlar atılamamıştır.

Mevcut durum, tarihsel an, bizden olağanüstü bir talepte bulunmuyor. Çalışma, daha önce belirttiğimiz gibi dar gruplarla yürütülüyor. Ancak yine de mücadelenin ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarını karşılamaya hazır olmalıyız. Daha düşük faaliyet biçimlerinden daha yüksek faaliyet biçimlerine geçebilmeliyiz.

Ayrıca hantal, uzmanlıktan yoksun ya da her çevreyle, her işle uğraşan insan salatasıyla Leninist kadro tipi arasındaki ayrılıkları her zaman belirtiyoruz. Fakat

* Malinovski, polis ajanı, RSDİP MK üyesi, Bolşevik grubun Duma'daki yöneticisi. Ekim Devrimi'nden sonra Bolşevik'ler tarafından idam edildi.

** Y.F.Azef, Sosyalist Devrimci Parti kurucularından, 1892'de polis ajanı oldu. Bir yandan SDP liderliğinin güvenini kazanmak için devlet görevlilerine bir dizi suikast düzenlerken, diğer yandan SDP üyelerini polise teslim ediyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

bu farklılıkları bilmek yetmiyor, önemli olan somut birilerle mesajlamaktır.

Bugün komünist işçi yetiştirmenin en önemli görevimiz olduğunu söylüyoruz. Ancak bu çalışma hiçbir zaman pedagojik bir çalışmaya indirgenemez. Eğitim ve mücadele bizim faaliyet anlayışımızda kopmaz bağlara sahiptir.

Şunu da eklememiz gerekir ki, çalışmalarımız, özellikle son 8-9 yılda istikrarlı ve kesintisiz olamadı. Zaman zaman ciddi örgütsel boşluklar doğdu. Bu, yığınların genel suskunluğuyla birleşince çalışma alışlagelmiş ölü biçimden çıkamadı. Şimdi uzun süren gericilik yıllarının tozlarını silmek ve çalışmalara yeni bir ruh, yeni bir heyecan kazandırmak gerekiyor. Gösterilen her ciddi çabanın ürün verdiğini kim inkar edebilir? Sorunun esası ciddi ve istikrarlı bir çabada ve uzmanlaşmakta yatıyor.

Devrimci heyecanını yitirmiş eski çevreleri, yorgunları, "yüreği bizden" kendisi düzenden yana dököntüleri, bilinçli olarak suskunluğu, köleliği, yahut düzenin sunduğu ufak tefek kırıntıları seçmiş olan "eski şövalyeleri" bir tarafa bırakıp yeni alanlara ve taze güçlere yönelmeliyiz. Yaşamaya muktedir her devrimci hareket, kendisine uygun yeni liderler yetiştirmekte büyük bir zorlukla karşılaşmayacaktır. O halde ölüleri bırakalım rahat uyusunlar, onları ısrarla kolumuza takıp gezmenin bir anlamı yoktur.

Polisin atlatılmasında yetkinleşmenin önemi üzerinde sık sık durduğumuz da bir gerçektir. İlegalite kurallarına uymayan ve devrimci uyanıklığı elden bırakan sallapati insanlara karşı acımasız olmak gerektiğini de tekrarlıyoruz. Ne var ki, polis çemberinin kırılmasında en mükemmel tedbirler ve beceriler bile kendi başına yeterli olmaz. Polisin zorbalığını dengeleyecek ve kıracak olan, kitlelerin devrimci zorudur. Dolayısıyla, polisin etkisiz hale getirilmesini uzun vadede illegalite sanatının inceliklerine bağlayamayız.

En ileri, en devrimci yıllarda dahi, tedbiri elden bırakmamak gerektiği düşüncesi elbette doğrudur, fakat onbinlerin, yüzbinlerin, milyonların siyaset sahnesine çıkması gerekiyorken, bunun yapılamadığı koşullarda, birkaç yüzün veya binin figüranlığı, polisin kolayca hakkından geldiği bir şey haline gelebilir. Buna şaşırılmamak gerekir.

Ajan provokatörlerin örgüte sızma tehlikesi karşısında, en "sağlam tedbir" (!) olarak örgütü tasfiye etmeyi savunan ve güvenliği legalitede bulunan liberallerin bu düşünceleri, örgütsel sırların gönüllü olarak açığa vurulması halinde insanları cehennem zebanisi işkencecilerden kurtarabileceğini söyleyen "iyi polisler" in düşünceleriyle tamamen özdeştir.

Gerçek çözüm devrimci uyanıklığı arttırmakla bulunacaktır. Kadro eğitimi ve seçimindeki titizlik, ölçütlerdeki sağlamlık, prensiplere her şart altında bağlılık bizi aynı zamanda ajan provokatör sızmalarına karşı da koruyacaktır. Gerçek şu ki, kadro seçiminde titiz olmak gerektiği bazen hafife alınıyor. Diğer taraftan legal veya yarı-legal imkanlardan yararlanma adı altında gizlilik kuralları bütünüyle unutuluyor.

Özet olarak, komünistler için illegalite kendi başına bir amaç olarak anlaşılmadığı gibi, başta işçiler olmak üzere emekçi yığınları eğitmek, ilerletmek ve nihayet devrimi örgütlemek içindir. İlegaliteye uymak, bütünüyle gizli olan bir faaliyetin sınırlarını aşmamak, legal ve yarı-legal olanakları kullanmamak da değildir. Bizim kabul etmediğimiz legal olanakları kullanmak adına gizlilik kurallarını göstermelik hale getirmektir.

Liberallerin konuyla ilgili düşünceleri tamamen karşı-devrimci ve iki yüzlücedir. Besbelli ki, liberal baylarımız bir taşla iki kuş vurmak istiyorlar. Devrimci faaliyeti komploculukta, devrimci militanları "Ecinniler"le aynılaştırıp, hem faşistlerden hem de devrimcilerden birden kurtulmak istiyorlar.

Mart 1989

İŞÇİLER VE DEVRİMCİ FAALİYET

Kadro gücümüzü ve günün siyasal koşullarını dikkate alarak, belirli bir zaman zarfında mutlaka gözden geçirilmesi, denetlenmesi gereken bir çalışma programı çerçevesinde işçiler arasındaki faaliyetimizin kapsamını kısaca şöyle saptanmıştır: İşçilerin kendiliğinden mücadelesi içinde yer almak, ona önderlik etmeye çalışmak, yaygın bir propaganda ve ajitasyon çalışmasına girişmek, daha doğrusu bu çalışmada daha atak hale gelme, eğitim ve örgütlenmeye hız vermek ve özellikle temel savaş birimleri olan hücrelerin kurulması için çok yoğun bir çaba sarfetmek.

Kolaylıkla görüleceği gibi yukardaki çalışma programı birçok yönüyle en genel unsurları ifade etmekte ve çalışmanın özgül yanı konusunda herhangi bir özel muhteva taşımamaktadır. Bu da normaldir, zira bizim hatırı sayılır düzeyde bir özgüllüğü ifade edecek çapta yerel (ulusal) bir deneyimimiz olmamıştır. İnkarcı değiliz, gericilik yıllarının ürünü olarak ortaya çıkan kitle bağlarındaki zayıflamadan yola çıkarak 1980 öncesinin işçi faaliyetlerindeki gelişmeleri yok saymıyoruz. Ancak bu çalışmada da abartmacılık başta olmak üzere, yanlış ve ilkesiz birçok yön vardı.

1983-1984 yıllarında geçmiş değerlendirildi ve sağlıklı, dengeli bir özeleştirilme yapıldı. Bu iyi bir başlangıçtı, fakat geçmişin hatalarının neler olduğunu en tam ifade etmenin ötesinde bir birikime, yeni olarak

neyin yapılması gerektiğini içeren önemli bir birikime sahip olan devrimci çalışmanın "talihsizlikler"e uğraması, "başlangıç"ın hemen hemen "başlangıç" olarak kalmasını getirdi.

Kerameti kendinden menkul, elle tutulur ve dolayısıyla denetlenebilir bir yönü olmayan, yalnızca soyut raporlar aracılığıyla haberdar olduğumuz ve gericilik yıllarının iyice "özerkleştirdiği", bürokrat profesyonellerin elindeki şu sözde işçi faaliyetini reddettik. İddiasız, sarsıcı olmayan, çığır açmaktan uzak ve hemen her zaman sendikacılıkla aynı düzeyde seyreden bir faaliyeti tatmin edici bulmamız olanaksızdı. Bu gibi bir faaliyeti idealize eden kadroların uvriyerizmi veya abartıcılığı da kendi sağcılıklarının sonucuydu. Çünkü militan bir mücadelenin çok çeşitli ve rizikolu gereklerini yerine getirmeye niyeti olmayan ve devrimci cesaretten yoksun bu insanlar işçilere sığınıyorlardı. Devrimci sendikacılıkla sınırlandırılmış bir çalışma, komünist çalışma sayılıyor ve sağcılık bunun arkasına gizleniyordu.

Elbette komünist bir örgüte sendikacılar, dernekçiler, yayıncılar, milletvekilleri, belediye başkanları, muhtarlar vb. de lazım, fakat işçilerin en önemsiz girişimlerini bile "burjuvaziye korkudan titretti" şeklinde rapor eden, onlarla bağı olduğu için, kendisine de sık sık "burjuvaziye korkudan titretme" payesi veren insanların anlayışıyla nereye kadar gidebilirdik ki?

Eylemleriyle varlıklarını tartışmasız olarak ortaya koyan devrimci işçilere duyduğumuz ihtiyacı, "nükte-dan" ama abartıcı yoldaşlar, o cafcaflı boş raporları karşılamıyor artık. Bu tamamen geçmişte kaldı. Devrimci faaliyeti, sınıf mücadelesindeki yükseliş ve düşüşlere uygun olarak işçilere pasif bir şekilde hizmet vermek olarak anlayan, fabrikaya adımını atar atmaz siyasi tasarımlarını unutup ekonomik mücadelenin ayrıntıları içinde boğulan, sınıfla kaynaşma adı altında görüş açısını en sıradan işçinin görüşüyle

sınırlayan, örgütün dilini bile terk edip —sözde işte uzmanlaştığını göstermek için— sendikacıların dilini benimseyen fonksiyonerlere bağımlılığı da yıkmış bulunuyoruz.

İşçilerin "bahar eylemleri" ile Kürdistan'daki silahlı gerilla eylemlerinin aynı düzeyde olduğunu ileri süren, düşük olan ücretleri protesto etmek amacıyla sakalını uzatan veya toplu boşanma davası açan işçilerle elde silah dövüşen insanlar arasındaki büyük farkı yok sayan süslemeci liberal gevezelerle de hiçbir düşünce ortaklığımız yoktur.

Dil ve siyaset fukarası total grupların işçilerle ilgili şu gülünç tartışmaları da bizde yapılmıyor. Keza, kazara bulduğu az sayıdaki işçinin ortalama tipini, Türkiye işçi sınıfının prototipi sayan ve işçi sınıfının önemli bir bölümüyle son derece sağlam ve istikrarlı bağa sahip olduğunu ileri süren egosentrik grupların tuhaflıklarından da uzağız. Mülteciler veya hiçbir yönden birbirlerine güveni kalmadığı için bir türlü hareket edemeyen ve sadece "sosyalist demokrasi sorunları" üzerine "derin" (aynı zamanda katiyen "ikameci" veya "ekonomist" olmayan!) tartışmalar yapmakla yetinen gruplar gibi, işçi ve emekçilere hasret de değiliz.

Ancak bunların hiçbiri bir yeterlilik oluşturmuyor. En başta, işçiler arasında yürüttüğümüz faaliyet, devrimci sendikal muhalefet seviyesinden daha yukarıya çıkamadı ve minyatürlükten kurtulamadı. Etki alanımızda bir genişleme, tecrübelerimizde önemli bir artış olmasına karşın programlanan çalışma gerçekleştirilemedi.

Kadro gücümüzün sınırlılığı; yığınlara ulaşmak için kullanılan araçların yeterli olmayışı, merkezi yönlendirmenin zayıf kalışı; kadrolarımızın işçileri dönüştürmekte büyük bir beceri gösterememeleri, zaman zaman gereksiz tartışmalar içinde vakit kaybetmeleri; ajitasyon ve propagandada ilkellik (özellikle

sendikal muhalefet çalışmasında), ekonomik mücadeleyi abartmaları, bu verimsizliğin belli başlı nedenleri arasında sayılabilir.

Son bir-iki yılın tecrübesi önemlidir. Çünkü bu faaliyet bizim zor şartlara karşın kararlı bir siyasi mücadele verme çabamızın bir bölümünü temsil eder. Ancak işçi sınıfının toplam nüfus içindeki oranı göz önüne alındığında bu deneyimin çok abartılmaması gereği ortaya çıkar. Çalışmamız ve etkinliğimiz sınırlı sayıda işçiyi ilgilendirdiğine göre, tecrübelerimizin çapı da pek büyük sayılmaz. Bunu gözden ırak tutmamalıyız, aksi halde savaş ile çatışma bile sayılmayan küçük karşı koyuşları aynılaştırma hatasına düşeriz.

Okuyucu bizim son yıllarda devrimci yaşam ve mücadeleyi hiç olmazsa illüzyonlardan, sahteliklerden arındırma doğrultusunda kararlı -belki de bıktırıcı- bir mücadele verdiğimizizin farkındadır. Bütün bunlar sonucu bugün istisnasız bütün gruplardan daha gerçekçi ve proletaryanın evrensel kriterlerini yakalamaya daha yakınız.

Gücümüzü, etkinlik derecemizi, iş yapma kapasitemizi abartmıyoruz. Gerçek politik bir güçle (parti), bugünkü örgüt arasındaki çelişkinin altını sürekli olarak çiziyoruz.

Öte yandan, siyasal mücadelede başarılı olmak için iddialı olmak da gerekir. Salt zayıf yanlarımızı belirtmekle bir yere varacağımızı yahut gerçekçi veya mütevazı olmanın devrimi başarmaya yeteceğini kimse beklemiyor. Çaresizliğinizi, yoksunluklarınızı, imkansızlıklarınızı anlatarak ve bunu beklentileri karşılayamamanın gerekçeleri şeklinde öne sürerek, yoksulluk, çaresizlik ve umutsuzluk içinde yüzen insanlar nezdinde ve düşmanın cesedine bile tahammüllü olmayan faşist bir devlet karşısında bir çekim merkezi, bir umut ve güven odağı oluşturamazsınız. Ancak kömünistler zorlukları yene-

bilme kapasiteleri ölçüsünde iddialı konuşurlar veya iddialarına uygun bir pratik içinde olurlar. Salt sözsel, dolayısıyla boş bir iddiacılık küçük burjuvaziye özgüdür. Türkiye devrimci hareketi bu tip sözde bir iddiacılıktan çok zarar görmüştür. Kolaylıkla yaratılan önderlik ve örgüt miti aynı kolaylıkla yıkıldı. Bu acı deneyiminden sonra bile pek çok grubunu alışkanlıklardan vazgeçemediğini görüyoruz.

Bu gibi hastalıklar üzerinde durmaya özel bir önem veriyoruz. Çünkü gruplar dünyasında yerleşik olan pek çok şey sahtedir. Bu sahteliklerle mücadele etmeden proletaryanın evrensel sağlam değerleri yerleştiremez.

Örneğin, onlarca legal dergiye bir göz gezdiriniz, her biri dev bir yapının yayın organı havasında çıkıyor. Halbuki hepsinin toplam tirajı çok düşüktür; tek tek dergilerin payına düşen ise daha mütevazı bir rakamdır. Diğer şeyler bir yana, dergiler finansman sorununda esasen okuyucularına dayanıyor olsalardı, salt bu nedenle hiçbiri yayınıni sürdüremezdi. Nerede çokça sözü edilen kitle bağı? Biz savcılarının toplama kararlarına rağmen, balyaları işçiler tarafından kaçırılarak dağıtımı sağlanan dergi veya gazete olaylarına tanık olmadık. Dahası, varlığı esasen politik koşulların bir ölçüde yumuşamasına borçlu olan şeylere bel bağlanamaz.

Toparlanma dönemindeyiz. İleriye doğru atılan en küçük adım, en küçük olanaktan yararlanma ve düzeni teşhir etme çabası küçümsenemez. Bugün için çok güçlü sayılmayız, fakat yarın güçlü olacağız. Bu potansiyel var. Faşist diktatörlük derin ekonomik ve siyasi açmazlarına bir çözüm bulamadı. Devletin birliğini, Türk siyaset yaşamının en aşağılık, en onursuz, en itibarsız ve en tabansız siması T. Özal temsil ediyor. Ordu büyük bir prestij kaybına uğradı, devletin hadimi olarak kısa sürede tekrar kükremesi çok zor gözüküyor.

İşçi ve köylü yığınları açlığa mahkum edilmiş. Ekonomi iflas noktasına gelmiş. Sınıf çelişkileri her geçen gün daha büyük bir antagonizma kazanıyor. Orta sınıf, cumhuriyet tarihi boyunca ilk kez bu kadar hızlı bir biçimde çözülüyor. Yoksulluğun, işsizliğin, evsizliğin, faşist ve ırkçı terörün bezdirdiği halk kitlelerinin yeni arayışlara, devrimci çözümlere yönelmesi kaçınılmazdır.

Ne var ki, devrimcilik adına yapılanlar önemli ölçüde tutarsız ve çok yetersizdir.

Geleneksel "sol" hastalıklarından bir hayli kurtulmuş gözükiyorsak da, komünist bir örgüt için bu hiç de yeterli değildir. Doğru siyasi çizgi tek başına bir şey ifade etmez. Onu maddi bir güce dönüştürmemiz gerekir. Çünkü siyasi arenada akımlar güçleri oranında bir yer tutarlar.

Devrimci çalışmanın temelini oluşturan hücrelerin nitelik ve nicelik gelişimi, geleceğimizin tek garantisini oluşturur. Bu gibi bir çalışmada başarısızlık tüm siyasal mücadele de başarısızlık demektir. Bizim şu sıralar tüm diğer faaliyetimiz hücre (tabii ki yalnızca işçiler arasında değil, diğer yoksul sınıflar ve gençlik arasındaki hücre faaliyeti de buna dahildir) faaliyetinin ihtiyaçlarına hasredilmiştir. Gerçek bir savaş örgütü kurmak, onu ideolojik, siyasal ve teknik olarak eksiksiz olarak donatmak, bugünkü faaliyetlerimizin esasını oluşturur. Politik hedefleri doğrultusunda her türlü fedakarlığa hazır olan bilinçli komünistlerden oluşan hücreleri hızla kurmayan veya kuramayan bir örgütün "biz bir savaş örgütüyüz, biz devrime hazırlanıyoruz" demeye hakkı yoktur.

Sahteliklerden arındık, doğru bir siyasal çizgiye sahibiz, programatik düşüncelerimiz net ve Türkiye gerçeğine uygun, pratik çalışmada doğru bir hattan yürüyoruz, örgüte ve geleceğe güvenimiz tam, küçük burjuva gruplarda yaşanan bunalımlar (güven yokluğu, manevi bağlarda zayıflama, ortak değerlerin

büyük ölçüde yitirilmesi, ideolojik ve teorik kargaşalık vb.) bizde yaşanmıyor. Fakat bugünkü durumumuzla yetinemeyiz; ve en önemlisi gerçek politik bir güce ulaşmanız üzerine yapılan ısrarlı vurgu gereksiz bir tevazu şeklinde anlaşılırsa, doğal olarak biz bu "masum" yanılgıyı şu şekilde anlarız: "Hep alışıl gelmiş yapalım. Gerçek bir ilerleme için acele etmeye gerek yok. Kaldı ki kimse bizden daha iyi durumda sayılmaz. Büyük işlere soyunmak yerine, herkes gibi biz de sadece büyük sözler etmekle yetinelim. Neden kendimizi hep büyük partilerle kıyaslıyoruz? Gruplararası bir kıyaslama bu konuda daha yararlı olabilir."

Özlenen yapıyı (güçlü örgütü, partiyi) kurmakta komünist militanlara düşen görev büyüktür. Komünist militan sadece verilen görevi memur zihniyetiyle yerine getiren değil, yaratıcı ve dönüştürücü olmalıdır. Faaliyetin aksayan yönlerini görmek bile tek başına meziyet sayılmaz. Önemli olan, bu aksayan yönleri giderme, sahip çıkılmayan sorunlara, herhangi bir talimat beklemeksizin sahip çıkmaktır.

Az çok işleyen kollektif bir yapıda bireyin beceriksizlikleri çok dikkati çekmeyebilir. Hatta faaliyete ciddi hiçbir katkıları olmayan insanların "nasıl olsa kollektif çabada benim de bir payım vardır" diyerek başkalarının arkasına gizlendikleri, kendilerini sorgulamakta objektif davranmadıkları ve yine kendilerini kolayca kandırdıkları da görülmüştür. Halbuki en iyi eleştiri özeleştiridir. En iyi muhasebe bilinçle kendi kendine yapılan muhasebedir. En iyi denetim gönüllü olarak yapılan otokontroldür. Kendini sorgulama yeteneğini kaybetmiş olan birey, uzuvlarının yarısını kaybetmiş demektir. Bu tip kadrolar başkalarını denetlemekte ve eleştirmekte de ölçülü veya doğru davranamazlar.

Bundan 5-6 yıl önce eski kadrolar arasında temel saflaşma devrime bağlılığını koruyanlarla, faşist terör karşısında dize gelenler şeklinde oluyordu. Şimdi bu

ayrım gerilerde kaldı. Günümüzde kadrolar arasında en temel saflaşma, gericilik yıllarının getirdiği uyuşukluk, atalet, cüret ve cesaret yoksunluğu içinde sivilikleşenlerle, olanakların yularını ele geçiren, şartlara teslim olmayan, devrimcilikteki iddiasını gözüpek bir ataklık, fedakarlık ve yorulmak bilmez bir çalışkanlıkla sergileyenler arasında meydana gelmektedir.

"İddialı olmalıyız, büyük oynamalıyız, büyük konuşmalıyız, madem devrim yapmaya soyunduk yapılması gereken de budur." Sanırsanız bu sözlerle kimsenin bir itirazı yoktur. Ancak iddia taşımakta geleneksel küçük burjuva tutumu aşmak istiyorsak, sözün yanında, hatta ondan daha ağırlıklı olarak eylemimiz olmalıdır.

Kasım 1989

DEVRİMCİ PATLAMALARIN MAYALANIŞI VE KOMÜNİST SORUMLULUK

Devrimci sloganların büyük kalabalıklar tarafından haykırıldığı Zonguldak, Beykoz, Şişli işçi mitingleri, işçiler arasında giderek daha çok taraftar bulan genel grev isteği, Manisa tütün üreticilerinin sert protestoları, İstanbul belediye işçilerinin Yeni Çeltek katliamını kınamak amacıyla iş yavaşlatmaları, daha yaygın ve militan bir nitelik kazanan üniversite öğrencilerinin eylemleri vb. faşist diktatörlüğe karşı verilen mücadelenin yeni bir yükseliş sürecine girdiğinin kanıtlarını oluşturmaktadır.

Nusaybin, Cizre, Silopi, Midyat, İdil, Kızıltepe, Derik, Batman ve Lice'de ortaya çıkan kitlesel direnişlerin Kürdistan'ın intifadası olarak görülmesinde ise herhangi bir yanılgı yoktur. Gerçi Türk burjuvazisi Kürt ulusunun artık yer yer korku duvarını aştığı ve devlete kitlesel olarak karşı koymaya başladığı gerçeğini hâlâ "resmi olarak"(!) kabul etmiyor. Etkafalı generallere, işkenceci polis şeflerine ve ağzı salyalı hükümet sözcülerine göre, "yöre halkı kesinlikle devlete bağlıdır, olayları çıkaranlar ise bir avuç terörist ve onları destekleyen dış güçlerdir"; fakat günlerce süren genel greve giden Kürt halkının, tanklara, panzerlere ve diğer zırhlı araçlara, namluları silahsız insanlara çevrilmiş makinalı tüfeklere, ölüm kusan silahlarla donatılmış "Türk ramboları"na taş atan ve gazetecilere zafer işareti yapan Kürt çocuklarının "dışarı"dan gel-

diklerine kimse inanmıyor. En önemlisi, uzun bir aradan sonra Kürdistan'daki direniş hareketinde kadınlar tekrar ağırlık oluşturmaya başladılar. Bir anda binleri ayağa kaldıran ajitatör kadınlarla ilgili efsanelerin daha şimdiden yayıldığını herkes biliyor.

Söylemeye gerek yok ki, Kürdistan'ın intifadası henüz yenidir ve dünya kamuoyu tarafından Filistin intifadası kadar tanınmıyor. Ancak Filistinli annelere ve çocuklara gösterilen ilginin hiç olmazsa yarısı kadar bir ilgiye mazhar olmaları halinde, Kürtlerin "efsanevi bahtsızlık"larını yenmiş olacaklarını ve "zebani" atalarından korkan Hz Muhammed'in, birliklerinin bozulmasına sebep olan o meşhur bedduasını boşa çıkaracaklarını söyleyebiliriz.

Nitekim bu gibi bir "tehlike"nin kokusunu aldıkları içindir ki, bakanlar açıkça Türk halkını Kürtlere karşı kışkırtmaya başladılar. Artık devlet Kürtlere karşı savaşmak için açık açık sivil halktan yardım istiyor. Bu ilk kez yapılıyor, çünkü bugüne değin, devlet gücünün her şeye fazlasıyla yettiği söyleniyordu.

Kürt gerilla mücadelesi ve intifadası salt ulusal bir perspektifin ürünü olsa bile, Türkiye devrimine katkıları objektif olarak bu hedefi aşacaktır. Bu daha bugünden bellidir. Zira başkasını ezen bir ulusun kendisinin de özgürlüğe ihtiyacı vardır. Çünkü o da köledir. En alttakilerin özlenen özgürlükleri elde etmek için giriştikleri eylemler her zaman Kürdistan topraklarını aşan bir etkileme gücüne sahip olacaktır. Nasıl ki sosyal hiyerarşide en altta yer alan proletaryanın demokratizmi bütün diğer sınıfların demokrasi anlayışını geride bırakıyorsa, ezici çoğunluğu yoksul köylü yığınlarından oluşan Kürt ulusunun Türk faşizmine ve şovenizmine karşı yürüttüğü mücadele, ulusal sorunda her türlü liberal reformcu çözümü aşacak ve Türkiye'nin demokratikleşmesinde de önemli bir rol oynayacaktır.

Unutmamalıyız ki, bugün birçok tabunun yıkılıyor

olmasını, gericiliğin o koyu karanlığının şu veya bu ölçüde delinmesini, Kürt halkının sistematik olarak faşist zorbalığa karşı koymasına borçluyuz.

Kısa bir süre içinde ve belirli sayıdaki askeri operasyonlarla silahlı eylemcilerin (veya devrimcilerin) belini kırmaya alışmış Türk faşistleri, 6 yıldır olağanüstü güç eşitsizliğine ve büyük kayıplara karşın Kürdistan'da kararlılıkla süren silahlı mücadele karşısında daha ihtiyatlı konuşmak zorunda kalmışlardır. "Devletimiz güçlüdür ve duruma hakimdir" mealindeki alışılmış resmi açıklamalarda bir değişikliğe gidildiği söylenemez, ancak en aşağılık Türk şovenistlerinin dahi Kürt politikasının değiştirilmesi gerektiğinden bahsediyor olmaları, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin faşist diktatörlüğü ciddi bir biçimde tehdit etmeye başladığının en açık kanıtıdır.

Türkiye'nin demokratikleştirilmesi ve Kürdistan'ın ulusal kurtuluşu doğrudan bir devrim sorunudur. Bunun temel gücünün proletarya ve köylülüktür. Demokراسiyi ve bağımsızlığı kazanmak, bununla da yetinmemek, sosyal kurtuluşa, yani sosyalizme yönelmek bu güçlerin devrimci şiarlarla siyasal arenaya çıkması ve mevcut iktidarı yıkmasıyla mümkün olacaktır.

Türkiye işçi sınıfı 1980 faşist darbesine kadar az çok devrimci eylemlere girişebilmişken, bu göreceli yükselişi, 1980'de faşizmin yoğunlaşan saldırılarıyla durdurulmuştur. Darbeden sonraki 7-8 yıl, yalnız köylülük ve diğer ezilen tabakalar açısından değil, işçi sınıfı açısından da Marksizmin sosyal sınıflara ilişkin öngörülerini "soyut ve hayali" kılan bir imajın doğmasına yol açan ağır bir hareketsizliğin her şeye damgasını vurduğu yıllar oldu.

Son bir-iki yılın değişim çizgisi, üniversite öğrencileri bakımından politik duyarsızlıktan militan anti-faşist mücadeleciliğe, işçiler bakımındansa ağır sefalete sessizce katlanmak yerine, yer yer yasaları bir

ölçüde zorlamayı da içeren, iktisadi bir mücadeleye girişmek şeklinde olmuştur. İşçilerin siyasal istemleri ise esasen hep reformcu düzeyde kalmıştır. Köylülerin muhalefet hareketine katılmalarına gelince, bu uzun bir aradan sonra ilktir.

Oysa Kürdistan'daki köylü hareketi daha köklü olduğu gibi, daha radikal ve daha geniş tabanlıdır. Köylü hareketinin genişliği yalnızca ona katılanların sayısal çokluğunda değil, daha geniş bir sosyal tabana yayılmasında da ifadesini buluyor.

Kürdistan'da giderek kitleselleşen anti-şoven, anti-sömürgeci, anti-faşist ve anti-emperyalist mücadeleye Batı'da ayak uydurulduğu söylenemez. Üniversite gençliğinin, Kürt halkı üzerinde yoğunlaşan ırkçı-faşist baskıları protestoya yönelik eylemlerini ve sol dergilerin devlet politikasını teşhir etme çabalarını bir yana bırakırsak, Doğu'da süren savaş karşısında Türkiye işçi sınıfı ve diğer demokrasi güçleri tam bir "seyirci" konumundadır.

Türkiye işçi sınıfının "seyirci" konumu sadece Kürt halkı üzerinde yoğunlaşan baskılara tepki göstermemekle sınırlı sayılmaz.

Herhangi devrimci bir çıkıştan da bahsedilemez. Dahası, insan haklarının hayvanca çiğneniyor olmasına, işkenceyle insanların öldürülmesine ciddi bir tepki gösterilmiyor.

Yaygın bir biçimde süren faşist teröre, işkenceye, polis devletinin anti-demokratik uygulamalarına karşı koymayan bir işçi sınıfı devrim için ayağa kalkamaz. Türkiye işçi sınıfının toplumsal muhalefet hareketinin başına geçmesi için yapması gerekenler oldukça fazladır.

Gerçek durum bu olduğu halde, işçilerin ekonomik düzeydeki hak arama mücadelesini, Kürdistan'ın gerilla mücadelesiyle bir sayıp Batı sanayi işçisinin yükselen "devrimci mücadelesi" olarak adlandırmak, elbette gülünç olacaktır.

Dahası, 12 Eylül yorgunu grupların tam bir sağcılaşma temelinde "işçi sınıfına gidelim" şiarlarını yükselttiklerini biliyoruz. Bu grupların yayınlarında işçilerin ekonomik-sendikal mücadelesini tüm "politik" faaliyetlerinin ana eksenine haline getirme ve buna adeta tapınma gibi sakat bir yönelim içinde oldukları görülmektedir. İşçilere yalnızca dar ekonomik çıkarları peşinde koşmalarını salık vermek, siyasal çalışmayı salt reformcu bir çalışmaya indirgemek, işçilerin bilinç seviyeleri önünde eğilmek, devrimcileşmeleri için işçileri zorlamamak, yalnızca işçilerin gitmek istedikleri yere kadar gitmek, devrimci eylemlerden ve devrimci şiddetten kaçınmak, daha çok sendikaların yönetim kurullarını ele geçirmekle yetinmek gibi eğilimlerde ifadesini bulan ekonomist-reformist çizgi şimdi daha geniş bir yelpazenin çizgisidir. Artık kesin bir biçimde iflas eden TKP'nin (TBKP) politikası benimseniyor ve bu işçilerin devrime öncülük etmesi gerektiği üzerine kurulan Marksist-Leninist politika olarak sunuluyor. Dünün yorgun "öncü savaşçıları", "şehir gerillaları" vb. tam tersi bir istikamete savrulurak, en bayağı işçi dalkavukluğunu ve reformçuluğu benimsiyorlar.

Yapılması gereken, bütün işçi sorunlarını devrimci bir perspektifle ele almak, aynı zamanda bununla yetinmeyerek işçileri tüm siyasi, ekonomik ve sosyal sorunlar hakkında bilgilenmeye ve tutum almaya ikna etmektir.

En önemsiz ayrıntıda dahi reformculukla devrimcilik arasındaki ayrımları netleştirmek gerekir. Bu yapılmadıktan sonra, yani reformcu ve ekonomist bir bakış açısıyla işçilerin yaşam düzeyi nispi olarak yükseltile bile, bu yolla devrim hazırlanamaz.

Ekonomizme soyunan bu hevesli baylara şunu sormak hakkımızdır; madem TKP'nin çizgisini izleyecektiniz, neden DİSK yönetimini reformizm ile suçluyorsunuz? DİSK'in bunda (yani işçilerin yaşam

düzeyini yükseltmek konusunda) zaman zaman gevşekliği, uzlaşmacılığı söz konusu olmuşsa bile, bu bakımdan esasen başarılı bir geçmişe sahip olduğu ve ekonomik hakların yükseltilmesinde DİSK üyesi işçilerin mücadelesinin yanı sıra, yöneticilerin çabalarının da payı olduğu inkâr edilebilir mi?

İşçilerin ekonomik mücadelesi hafife alınamaz. İşçilerin ağır yoksulluğu, onların sınıfsal davasını kavramalarını, devrimci sınıf bilincine sahip olmalarını doğrudan engeller. Fakat işçilerin yaşam düzeyindeki nispi iyileşmelerin, doğrudan devrimcileşmeyi getirdiği de sanılmamalıdır. İşçilerin ekonomik hak arama mücadelesinin başında olmalıyız, ancak reformcu sloganlarla değil, devrimci sloganlarla.

Ekonomik mücadelenin abartılmasında veya devrimci grupların reformculuğa kaymasında, işçileri etkilemekte kendilerine güvenmemelerinin ve fiili durumun (yani işçi kitlelerini etkilemekten uzak olma durumunun) büyük rolü vardır. İşçileri devrimci tarzda etkileme becerisi gösteremeyenler sonuçta ya sağcılığa, ekonomizme kayarlar, ya da Türkiye işçi sınıfının devrim için savaşıma yeteneğine hiçbir zaman sahip olamayacağı, dahası Marksist teorinin sınıfa ilişkin öngörülerinin hayalci olduğunu ileri sürerler.

1970'li yılların Türkiye'sinde küçük burjuva devrimci ataklığın bir sonucu olarak profesyonel devrimcilerin rolü abartılıyor ve hareketsiz olan her şey, güvensizlik ve küçümseme ile karşılanıyordu. Örneğin küçük burjuva devrimcilere göre, işçi sınıfı devrime önderlik edebilecek kadar gelişmemişti, bu nedenle devrime "işçi sınıfı ideolojisini benimsemiş devrimciler" önderlik edecekti. Bu gibi küçük burjuva devrim teorileri, devrimi sosyal bir olay olmaktan adeta çıkarıyor ve onu bütünüyle öncü politik gücün iradi çabalarının bir ürünü sayıyordu.

Bu teorinin savunucuları şu sıralar yorgunluktan ölüyorlar. Onlar artık maceralara atılmayacaklar ve

daha çok sınıfı aydınlatmakla yetineceklerdir. D n neyi k   ms yorduksalar, bugün onu bayrak edinmiş bulunuyorlar. D n profesyonel devrimcili i, politik öncüyü, sosyal sınıfları, devrimci şiddeti, ayaklanma ve silahlı mücadele sorununu yerli yerine oturtan komünistlere, "i  i sınıfının rolünü abartıyorlar ve devrimin zorluklarından, devrimci eylemden korktukları için işçilere kitap okutmak suretiyle devrimi hazırlayacaklarını umuyorlar"  eklinde haksız, bayağı ve gülünç ithamlarda bulunan ortayolcular, bugün tam da bunu yapıyorlar. Hatta onların işçiler arasındaki çalışması daha da geridir,    nk  ortayolcuların işçilere kitap okutmaktan çok, i  i komiteleri veya "toplus zle melerin önemi"(!)  zerine vaaz vermekle yetindiklerini biliyoruz.

En önemlisi devrimci bir çaba veya örgütlülük içinde olmayı gereksiz bir bedel ödeme olarak gördükleri için buna yana mayan sa cıların, toplus zle meler veya sendikalarla ilgili o "de etli" düşüncelerini açıklamaları halinde i  ileridevrimci le tirebileceklerini veya devrimi hazırlayacaklarını hiç sanmıyoruz.

Propaganda ve ajitasyon çalışmasında ekonomizmin veya kendili indencili in a ılması ve devrimci  iarların kullanılması da yeterli değildir. "I  ilere sistematik olarak devrimi anlataca ız ve nihayet bu  alı malarımızla aydınlanan işçiler bir gün k t l klere karşı koyma veya mecut devleti yıkma kararına ula acaklar". Hayır, devrimci çalışma salt bir propaganda veya ne i e yaradığı belli olmayan legal veya illegal bir örgütlenme faaliyetine indirgenemez.

Yı ınların ideolojik-siyasal evriminde sıçramalar her zaman olacaktır, ancak bir dizi muharebeye girmemiş, mevzii sorunların    m  için sava mamı , en iğrenç baskılara sessizce katlanmış yığınların, bir sabah gericili e karşı ayaklanacaklarını bekleyemeyiz. İlkin küçük mevziler elde etmek ve küçük mu-

harebeleri kazanmak gerekir. Muharebe deneyimi olmayan büyük savaşları kazanamaz. Muharebelere girmeye cesareti olmayanların gelecekteki büyük savaşlarla ilgili sözleri elbette gülünç bulunacaktır. Kimse yarının bu "büyük" savaşçılarına inanmayacaktır.

Açıkça anlaşılacağı gibi, şu günlerde "işçi sınıfının devrimci hareketin başını çekmesi gerektiği"ne dair artan inanç veya "işçi sınıfı içindeki çalışmanın büyük önemi" üzerine yapılan vurgu, çoğunlukla sağcılığı, teslimiyetçiliği gizlemenin aracı olmaktadır. Devrimci eylemden çok lafazanlık tercih edilmektedir.

Örneğin 15-16 Haziran İşçi Direnişi, 20 yıldır yorumlanarak suyu çıkarılmıştır. "Bahar Eylemleri"nin ise daha şimdiden suyu çıkmıştır. Oysa salt yorumculukla veya eleştiricilikle bir yere varamayız. Asıl olan, devrimci hareketin öncüsü olmayı becermektir.

Yorumcularımız şimdi de Cizre, Silopi, İdil, Midyat vb. olaylarının üzerine atladılar. Herkes Cizre, Silopi deneyiminden bahsediyor. İyi ama beyler bu kimin deneyimi? Siz yalnızca olayları seyretmekle ve yorum yapmakla yetiniyorsunuz. Konu kıtlığı çeken dergi yazarları bir süre için hovardaca kullanabilecekleri bir malzeme bolluğuna kavuştular, fakat Türkiye devrimci hareketinin olaylar karşısında salt yorumcu bir konumda kalması ona hiç de itibar kazandırmaz. Çünkü bu mealdeki yorumları mülteci sefillerden tutun da teslimiyetçi legalistlere kadar herkes yapıyor. Komünistlerin, devrimcilerin ise bir farklılığı, aktif, etkili ve saygın bir konumu olmalıdır. Bu, mücadele-cilikle, savaşçılıkla elde edilir, lafla değil. . .

Politik öncü ile sınıf ve kitleler arasındaki ilişkinin Marksist-Leninist kavranışı bizde genel olarak köklüdür. "Yığınlar devrimin öznesidir, parti tek başına devrim yapmaya kalkışamaz, devrimciler devrimin yaratıcıları değil yöneticileridirler. Dar grupeylemlerini kitle hareketinin yerine koyamayız, yığınların rolünü oynayamayız" vb. saptamalar, hep bu çerçeve-

deki Marksist-Leninist kavrayışın ürünü olarak ifade edilmişlerdir.

Ancak bazıları, kitlelerin rolünü kavrama adına profesyonel devrimcilerden oluşan örgütü tam bir fonksiyonsuzluk içine itiyorlar. İlegal örgütü bildiri dağıtma veya dar illegal toplantılar düzenleme örgütüne dönüştürme durumunda da bu fonksiyonsuzluk aşılamaz. Komünistlerin illegal örgütü silahlı bir savaş örgütüdür. Savaş örgütü ilk sıralar son derece dar, etkinlik gücü zayıf ve teknik olarak donanımsız olabilir. Ancak gerçek bir savaş örgütü bunlar aşıldığı ölçüde kurulur. Sık sık "biz savaşçıyız" demekle savaşçı olunamayacağı da açıktır.

Net bir çizgi ve programa, sağlam bir önderliğe, leninist bir kadro politikasına, yığınlar üzerinde az çok bir etkiye, yine günün şartlarına uygun az çok bir teknik donanıma vb. sahip dar bir örgütün de savaş alanına çıkması ve birçok şeyi göze alması gerekir.

Komünist militanların ölçüleri bunlar olmalıdır. Hazırlık çalışmasının kıstasları, örneğin önderliğin görevini yerine getirip getirmediği, örgütün ciddi bir ilerleme içinde olup olmadığı bu ölçülere göre değerlendirilmelidir.

Bu gibi devrimci bir kafa yapısına sahip olmayanlar, kendilerine dönerler ve yaptıklarını gülünç bir biçimde abartmaya başlarlar. Yerel komünist jargonda bunun adı "küçük burjuva reklamcılığı"dır.

Küçük burjuva eğilim ve alışkanlıkların etkisi altında olmamak önemlidir fakat yeterli değildir. Sorun küçük burjuva devrimciliğini, yozluğu, anlamsız alışkanlık ve gelenekleri her bakımdan aşmak, küçük burjuva oportünizminden daha üstün bir teori ve pratik ortaya koymaktır. Bunu beceremediğimiz sürece, sizce tarihin çöp sepetine atılması veya çoktan unutulması gereken grup ve eğilimlerin insanları etkilemekte sizden hiç de geri kalmadıklarını, hatta geçmişten kalan bazı avantajları kullanarak bazı alanlarda sizi geç-

tiklerini görür ve şaşırırsınız.

Gerçekten de, bugün "sosyalizm" adına hiç konuşmaması gereken insanların herkesten çok konuştuklarını, konuşabildiklerini, günlük basında 10 yılda bir belirlenen "bir de şu yasa dışı solcuların düşüncelerini öğrenelim" gibi merakın sahiplerinin gidip "eski tüfekler"i bulduklarını görüyoruz. Bugün, dünü her yönden aşmamışsa, maddi bir güç oluşturulmamışsa bu doğaldır. Mücadeleci insanların hatırı sayılır bir etkinlik kuramamaları durumunda, mumyaların sözü edilecektir. İlegal devrimcilik adına bugün ticarete bir hayli ilerlemiş insanlar hâlâ konuşabiliyorsa, ortada en azından bir siyasi boşluk, bir otorite boşluğu var demektir.

Doğru ve devrimci olan özelliklerden hiçbirisi tek başına bir grubu hatırı sayılır politik bir akım haline getirmez. Nasıl ki, yığınları savaşa süremeyen bir partinin programıyla övünmesi yersizse, salt savunma pozisyonunda kalma üzerinde kazanılan her türlü devrimci özellik de zamanla değersizleşecek ve anlamını yitirecektir. Çünkü parti veya örgüt devrim ve sosyalizm için vardır. Önemli olan, bu yolda ne kadar ileriye gidildiğidir.

Proletaryanın siyasi sözcüleri olmak gibi bir iddia taşıyanlar, gerçek durumlarının bu iddiaya ne denli uygun düşüp düşmediğini her aşamada tartmak zorundadırlar. Bu gibi bir tartma işine girişemeyenlerin iddiacılıkları boş bir iddiacılıktır. Sert sınıf çatışmalarının yaşanmadığı bir ortamda irili ufaklı birçok grup "iddia"sını sürdürebilir, ancak sosyal zeminin sertleşmesi durumunda savaşa giremeyen veya savaşan emekçiler üzerinde etkili olmayan grupların sözü edilmeyecektir. Kürdistan'ın güncel durumunun, irili ufaklı bütün Kürt milliyetçisi grupları etkisizleştirilmesi buna bir örnek olarak verilebilir.

İşçilerin, insan haklarının yaygın ihlali, devlet terörünün ve işkencenin tüm hızıyla sürmesi, Kürt hal-

kının vahşice sindirilmeye ve yok edilmeye çalışılması, devletin diğer tüm faşist zorbalıkları karşısında tepkisiz kalması kabul edilemez. Bu tutumun sürmesi halinde, işçi sınıfının tarihi misyonunu yerine getirebilecek yeteneklere sahip olduğu konusundaki ideolojik mücadelemiz hep soyut kalacaktır. Doğal olarak savunmamız somut veriler üzerinde değil, teorik aktarmalar ve diğer ülke devrimleriyle ilgili hatırlatmalar üzerinde inşa edilecektir. Bu ise, uzun vadede herhangi bir yarar ve gerçek bir ilerleme sağlamayacaktır.

Kaldı ki, sorun salt işçi sınıfının devrimci potansiyeline inanmayanları kesin bir yenilgiye uğratmakla sınırlı da değildir. Asıl sorun, devrimin yükselişine hizmet edecek bir taktik anlayışa sahip olmak ve bunu her ne pahasına olursa olsun uygulamaktır.

Komünistler, işçileri, faşizmin çok yönlü saldırılarına karşı fabrikaları bir direniş merkezine, tüm ezilen sınıfları etkileme ve yönlendirme odağına dönüştürmek için her aracı ve her olanağı kullanarak zorlamalıdır. İşçiler, faşist devlet terörüne, ülkenin dört bir yanında süren işkenceye, polis baskılarına, Kürdistan'daki ırkçı-şoven uygulamalara karşı, salt yasal zeminde değil, yasaları hiçe sayan devrimci bir anlayışla karşı çıkmalıdır. Faşist devlet terörüne, işkenceye, ırkçılığa, şovenizme karşı mücadele etmeyen bir sınıftan devrimi başarmasını beklemek zordur.

Biz işçi sınıfının anti-faşist ve anti-emperyalist devrimin başına geçeceğine ve kesintisiz bir biçimde sosyalizmi kurmaya yöneleceğine inanıyoruz. Fakat bu inancı hep başka ülkelerin işçilerinin devrimci mücadelesini kanıt göstererek yaygınlaştıramayız. Sınıfın, beklentilerimize ve inançlarımıza uygun bir hareketlilik içinde olması devrimin zaferi için bir gereklilik, bir zorunluluk olduğu kadar, Marksist hareketin politik tutarlılığını göstermek bakımından da şarttır. Aksi halde gerillanın Kürdistan'da yakaladığı

seviyeyi yakalayamayız. Bunun çaresi işçilerin ekonomik mücadelesine Martov'vari (veya Perinçek'vari) övgüler düzmek de değildir.

Öğrenciler ve diğer halk kesimleri arasında yürüttüğümüz çalışmalarda da bunu dikkate almamız gerekmektedir. Bu aşamada yığınların militan anti-faşist eylemlere çekilmesi mümkün ve gereklidir.

Komünistmilitanlardevrimciçalışmanınayaratacağı manevi saygınlığın, burjuvazinin en son model savaş araçlarından çok daha üstün ve güçlü olduğunu biliyorlar. Onlar eksiklerimizin ancak gerçek savaş içinde tamamlanacağını da bilincindedirler. Keza, komünistlerin özgüçlerine ve kitlelere güvenleri de tamdır. Aksi halde olağanüstü güç dengesizliklerine karşın her dönem politik faaliyette ısrar etmeleri düşünülemezdi.

Bugüne gelince; bugün siyasal çalışmanın koşulları her zamankinden daha çok elverişlidir. Bunu yeterince değerlendirebildiğimiz söylenemez. İradi çabalarımızın dönüştürücülüğüne inanmalıyız, çünkü çok uygun bir sosyal zemin var. Devrimci bir taktik anlayışa veya eylem çizgisine sahip olmalı ve bunu uygulamalıyız. Kadro gücünün sınırlılığı nedeniyle bunun başaramayacağını düşünmek yanlıştır. İşte Kürdistan deneyimi ortadadır: Düne kadar devlet tarafından öldürülen insanların cesetlerine kimse sahip çıkmıyordu, dahası, Türk Devleti bu cesetleri çöplüklere atacak kadar küstahlaşabiliyordu. Bugün gerillaların cenazelerine sahip çıkılmaktadır. Cenaze törenleri anti-şoven, anti-sömürgeci, anti-faşist gösterilere dönüşmektedir. Birçok ilçede ve yerleşim merkezinde esnaf kepenk kapatmaktadır. Devlet, bunca terör, işkence, tehdit anonsları, gözaltı ve işyerlerini tahrip etmeye yönelik fiili saldırılarına karşın Kürt esnafa işyerlerini açtıramamaktadır. Türk Devleti olaylar karşısında sadece aczini ifade ediyor, "rambolar", jandarma ve polisler yetmemiş olacak ki, kaymakam ve valiler doğrudan

insanları dövmek kampanyalarına katılıyorlar.

Türkiye işçi sınıfı ve gençliği içinde sürdürülen devrimci faaliyetin yükseliş göstergesi günümüzde militan, anti-faşist, anti-şoven ve anti-emperyalist direniş ve çatışmalarda ifadesini bulacaktır ve söylemeye bile gerek yok ki, komünistlerin yeri bu mücadelenin ön safları olmalıdır.

Devrimin zaferi ve halkların kurtuluşu için proletaryanın öncülüğündeki halkların birleşik devrimci mücadelesinin zorunluluğunu ispatlama mücadelesinde hep teorik bir mevzide kalmanın -bu mevzi çok sağlam olsa bile- yol açacağı zararları telafî etmek zaman geçtikçe güçleşecektir. İçinde bulunduğumuz günler, birleşik devrimci mücadelenin mutlak gereğine inananlardan çok şey istediği günlerdir. Bunu görmezlikten gelmek, umursamamak siyasi olarak iddiasızlaşmaktır. Sözde kalan iddianızı sürdürebilirsiniz ama gerçek değişmez.

Mart 1990

ELEŞTİRİ, ÖZELEŞTİRİ VE ÖRGÜT İÇİ DEMOKRASİ

Örgüt içi ilişkileri düzenlemekte ve her türlü hatayı aşmakta çok önemli bir yeri olan eleştiri ve özeleştiril silahı, komünistler arasındaki ilişkileri mükemmelleştirmekle kalmaz, ayrıca bu ilişkilerin temelini oluşturan devrimci çalışmanın kendisini de ilerletir. Zaten bu silah, kişisel özelliklerin, ilişkilerin veya problemlerin devrimci çalışmanın kendisinden daha ağırlıklı bir yer tuttuğu, tartışma gündemlerinin uzun bir zamana yayıldığı durumlarda etkili biçimde kullanılmaz. İlişkilerin daha da sağlıklı hale gelmesi, kişilerin hata ve zaaflarını aşmaları, devrimci pratik faaliyetlerin ilerlemesiyle mümkündür.

Eleştiri ve özeleştiril geleneğinden yoksunluk tek başına korkunç çürümelere yol açabilir. Açıklık ve dürüstlük her koşulda vazgeçilmezdir. Marksist-leninist ilkelere göre kurulmuş bir örgütün ilkeleri arasında, açıklık ve eleştiri özgürlüğü de vardır. Bunların olmaması durumunda örgütün geleceği her türlü sürprize gebe bir belirsizliğin içine itilmiş olur.

İç demokrasinin olmadığı yapılarla en çok nereye kadar gidilebileceğini onlarca kez gördük. Konuyla ilgili uluslararası ve ulusal deneyimler yeterince uyarıcı olmuştur. Demokrasi unsurunu tümüyle dışalayan veya bazı özel koşullar nedeniyle başvurulana zorunlu kısıtlamaları gelenekselleştiren , bunu değişmez bir kural haline getiren partilerin sonları parlak olmamıştır.

Merkezi otoritenin veya yetkililerin hep doğru kararlar ve uygulamalar lehine kullanıldığını ve bu sayede kısa sürede epeyce yol alındığını düşünelim. Bu gibi bir durumda bile yanlış bir yol izlenmekten kurtulmuş olunmuyor. Çünkü asıl sağlam ve tercih edilir olan, işleri kollektif bilinç ve katılım aracılığıyla yürütmektir. Yetki ve merkeziyetçilik reddedilemez şeylerdir, ancak, kadrolar olaylara bilinçle müdahale edemeyip, kararların arkasında sürükleneceklerse, kollektif bir bilincin ürünü olan müdahaleciliğin şartlarının olgunlaşması için harcanması gereken çaba ve zaman boşa harcanmış sayılmaz. Bu tip gecikmelerin yol açacağı zararları da göze almak gerekir.

Sosyalizm ancak kitlelerin katılımıyla kurulabilecekse, partinin bilinç düzeyinin yüksekliği ve sağlamlığı yetmez. Parti geniş kitleleri doğrudan etkilemek, eğitmek ve dönüştürmek zorundadır. Kitleleri dönüştüremeyen partiyi, kitleler dönüştürür. Bu dönüştürücülük ilerici olmasa da kaçınılmazdır. Çünkü sonuçta parti toplumun ürünüdür ve ondan tecrit bir biçimde yaşayamaz. Marksist-Leninist ideolojik, politik ve ekonomik dönüştürücülüğü olmayan bir parti, diz çökmeye mahkum olur. Hiçbir hukuksal tedbir veya bürokratik denetçilik sosyalizmi kurtarmaya yetmez. İnsanların bu yöntemlerle uzun yıllar kontrol altına alınması ve konformizmin en ücra köşelere hakim kılınması da çözüm değildir. Asıl olan, özgür, bilinçli, yaratıcı ve dinamik sosyalist insanı yaratmaktır. Bundan yoksunsanız, geleceği ellerinizde tutmuyorsunuz demektir.

Sosyalist mücadele ideolojik, politik ve ekonomik bir mücadeledir. İnsanların ve toplumun dönüştürülmesi gereğinden bahsederken, onu salt pedagojik bir çalışmayaindirgediğimiz sanılmamalıdır.

Evet, çalışmamızın kapsamı pedagojiyi çok aşar, fakat parti öncesi aşamada iken bile kadroların eğitiminin hafife alındığını, yani örgütün kitleleri eğitmesi

bir yana kendi kendini eğitmekte de yetersiz kaldığını görüyoruz. Oysa iyi yetişmiş çok sayıdaki kadro aracılığıyla örgüt dünyasına kusursuz bir kollektivizmi egemen kılmaya çalışmaktan vazgeçip, sorunların çözümünü az sayıdaki yöneticinin tasarrufuna bırakamayız.

Kadroların yetişmesi ve cesaretle öne çıkmaları ancak örgüt içinde onlara sağlanan özgür ortam sayesinde olanaklı hale gelebilir. İnsanlarımız hiç tereddütsüz tamamen özgür bir kafa yapısına ve vicdana sahip olduklarını her an hissetmelidirler. Bunu kişiliklerinin değişmez bir özelliği haline getirebilmelidirler. Özgür bir toplum kurmak üzere yola çıkmış insanların bundan yoksun olabilecekleri zaten düşünülemez.

Demokratik mekanizmaların, düşünce ve eleştiri özgürlüğünün mutlak gereğine inanıldığı halde, eleştiri ve özeleştiril silahının her zaman yerinde kullanıldığı söylenemez. Burada asıl olarak üzerinde durmak istediğimiz konu da budur.

Leninist militanın hiç de yabancı olmadığı ve örgütsel yaşama adımını attığı ilk günden itibaren şu veya bu ölçüde tanıdığı ve kullanageldiği eleştiri ve özeleştiril silahının çok sık biçimde yapıcı olmayan bir tarzda kullanıldığına tanık oluyoruz.

Komünist bir örgütte eleştirinin tamamen yapıcı bir nitelikte olması gerekir. Yapıcı olmayan eleştiri, temel gerekçeleri bakımından son derece haklı da olsa, yararlı ve ilerletici olamaz. Yapıcılık şarttır, yapıcılığı olmayan eleştiri, yarardan çok zarar verir. Amaç, hataları düzeltmek ve ilerlemektir. Amaç bu olduğuna göre, çok ciddi hatalar karşısında bile soğukkanlı davranmak ve çeşitli hatalara düşen yoldaşlara yardım elini uzatmak gerekir.

Eleştirinin kaba ve kırıncı tarzda yapılması haklılığını gölgeleyeceği gibi, etkisini de zayıflatır. Eleştirilenin, eleştiri olayından sonra kendine güveni artmıyor,

aksine kendisini yıkılmış hissediyorsa, elbette bu her zaman eleştirenin kusuru değildir. İnsanlar gerçek durumlarının hatırlatılmasından rahatsızlık duyuyorlarsa, küçük burjuva gururları hatalarını kabul etmeyi engelliyorsa, kibirleri onları kırgınlığa itiyorsa, bu bizim sorunumuz değildir. Bu tip geleneksel (feodal) veya küçük burjuva tepkiler nedeniyle geri adım atacak değiliz. Doğru bildiğimizi söyleyecek ve herkesin olgunlukla, komünist sorumlulukla hareket etmesini bekleyeceğiz. Ancak, bazen en kolay çözümlenebilecek sorunların tartışılmasında bile havanın kolayca elektriklendiği ve tarafların büyük bir gerginlik içinde konuştukları, bunda eleştirilenin tahammülsüzlüğü kadar, eleştirenin sekterliğinin de payı olduğu unutulmamalıdır.

Çoğu kez küçümsenen sabırlı olma özelliği ile "kestirme çözümleyicilik" kıyaslansın: Bunlardan hangisi daha çok azim, enerji ve kendine güven, insanlara güven vs. gerektirir? Daha zor olan sabırlı olmaktır. En sıradan hatalar karşısında bile öfkeye kapılıp hiddetle konuşuyorsanız, insanlara yardımcı olmayı beceremiyorsunuz, ve onları değiştirme gücünü kendinizde göremiyorsunuz demektir. Her defasında hiddetle konuşan yoldaşlar, çevresindeki insanlar üzerinde nasıl bir etki yaratıyorlar? Bunu araştırınsınlar, hiçbir olumsuzlukla uzlaşmayan bir stalinist mi, yoksa önüne gelene bağırıp çağıran ve zamanla muhatap olmaktan çekinilen, öfkesi burnunda bir hırçın olarak mı kabul edildikleri konusunda tam bir netliğe ulaşmakta güçlük çekmeyeceklerdir.

Eleştirinin yapıcılığı doğrultusundaki ısrarı, yetersiz veya yeterli enerjiye sahip olmayan gevşek insanlara karşı bir hoşgörü çağrısı olarak da algılamak gerekir. Burada söz konusu olan örgütün hukukudur. Bu noktada herkes eşittir ve kimsenin hiçbir ayrıcalığı yoktur. Bu hukuk en tam ifadesini tüzükte bulur, fakat uygulamaların farklılık gösterme-

si, tüzüğün hem yeterince kavranmadığını, hem de ona kan ve can vermenin kadroların elinde olduğu gerçeğini gözler önüne serer.

Amacın, yani devrim ve sosyalizm davasının yüceliği, örgütsel hukuku önemsizleştirmez. Davanın çıkarı veya faaliyetin yararı adına bu hukuk sık sık ihlal edilirse bunun güvensizlik yaratacağı muhakkaktır. Pratik yarar adına, bir örgüt anlayışının her yönüyle oturmasını engelleyen karar ve uygulamalara taraf olunmamalıdır. Buna özellikle enerjik olan ve insanların hızla değişmesini arzulayan yoldaşlar dikkat etmelidirler.

İşin merkezine yalnızca kendilerini koyup, diğerlerini en iyi durumda bir "yardımcı" olarak kabul edenler, işlerin zamanında yapılmasını her zaman herşeyden öne çıkardıkları için, bir yandan herkesin belirli bir iş yaptığı ve yine bir ölçüde de olsa ustalaşabildiği bir işleyiş biçimini engelleyip her işte ve her aşamada amatörlüğe kayıyorlar, öte yandan yoldaşların insiyatifini körelterek gelişmelerini engelliyorlar. Bu yoldaşların eleştiriden anladığı da ara sıra çevredeki "yeteneksizler"e durumlarını sert sözcüklerle hatırlatmaktan ibarettir.

Örgütün gücünü arttırmanın, kararlı, bağımsız düşünüp karar verebilen kadro sayısını arttırmaktan geçtiğini söylüyoruz. Dolayısıyla, bugünkü yetenekli-lerle yetinmemiz olanaksızdır. Yöneticiliği ve kolektivist-izmi yanlış kavrayarak yönetmekle mükellef olduk-ları kadroları yardıma muhtaç "harp malülleri" durumuna iten yoldaşlar, yaptıklarını çok ciddi biçim-de sorgulamak zorundadırlar. Uzun vadeli düşünmeden, dar pratikçi zihniyetle günlük işlerin üstesinden gelmenin her şey haline getirilmesi karşıs-ında susmak, hem oturabildiği kadarıyla kolektivist-izmin geriye götürülmesini, bozulmasını umursama-mak, hem de yalnız bir mayalamaya gözleri kapamak anlamına gelir.

Örgütsel ilişkilerde liberalizme asla düşmemeli ve hatalara karşı uzlaşmaz olmalıyız. Kadroların değerlendirilmesinde de objektif davranmaktan uzaklaşmamalı ve onları asla abartmamalıyız. İnsanları ileriye itmek ayrıdır, sübjektif beklentiler içine girmek ayrıdır. Fakat, işin ancak yapılarak öğrenebileceğini, acemiliklerin doğuracağı hatalardan korkmamak gerektiğini ve daha çok sayıda kadroyla ihtiyaç duyduğumuzu akıldan çıkarmamalıyız.

Örgüt ve kadro kavramının idealize edilerek anlatılması veya eleştirilerimiz, genç kadro adaylarının görevlere talip olmalarını geciktiriyorsa yalnız yoldayız. Zayıflıkları ve eksiklikleri görmeli, ancak insanlara güvenmeliyiz. Genç yoldaşları daha büyük sorumluluklar almaları için cesaretlendirmeliyiz.

Eleştiride, bağımsız düşünce ifade etmekte ve kendi başına sorunları çözmekte cesaretsizlik, herşeye kolayca tabi olmak, değinilmesi gereken bir diğer zaaflı oluşturur. Bunun da en az eleştiride sekterlik kadar yaralayıcı olduğunu inkâr edemeyiz.

"Tam bir uyum sağlamak ve hiçbir sorun çıkarmak istemiyorsanız, rutin işlerinizi sürdürün ve kimseyi eleştirmeyin. Böylece eleştirilmemeyi güvence altına almış olursunuz. Size yeni bir şey söylenmediği sürece daha önce söyleneni yapın. Sakın sınırı aşmayın. Örgütsel çalışmayı talimat beklemeye indirgeyin. Talimatlar gelmiyorsa, yapacağınız bir şey yoktur. Atalet sizin kusurunuz değildir."

Uyumlu ve disiplinli kadra tipini böyle tarif edemeyiz. Hata yapmaktan ve eleştirilmekten korkan yoldaşlar örgütü ileriye götürme faaliyetine katkıda bulunamazlar. Edilgen olanlar son derece yararsız bir pozisyonda olduklarını görmeli ve yetim psikolojisinden çıkmalıdır.

Edilgenlik sağlıklı bir diyalogu bile olanaksız kılmaktadır. Diyalogun olmadığı yerde kolektivizimden ve Leninist örgüt normlarından elbette bahsedilemez.

Eleştiride yapıcı olmalıyız. Özeleştiri yapmaktan korkmamalıyız. Ne pederşahi davranışlara ne de edilgenliğe mücadele etmeliyiz. Bizi ileriye götürecek olan, Leninist örgütsel normları kavramak ve uygulamak olacaktır.

Canlı, açık ve özgür bir örgüt atmosferinin en kumsursuz biçimiyle her birimde egemen olması için çabalarımızı yoğunlaştırmalıyız. En azından, 1984'ten beri temel anlayışımızın bu olduğunu ve çizgiden sapılmadığını söyleyebiliriz. Sorun, bu anlayışı tüm hücre ve çevre örgütlere egemen kılmaktır.

Kasım 1990

Örgütsel yaşamda bolşevik olmayan tüm uygulama ve alışkanlıklarla mücadele edilmesi zorunludur. Bu alanda eskiden beri her şeyin mükemmel olduğu ileri sürülemez. Aksayan yönler her zaman varolmuştur. "Kol kırılır, yen içinde kalır." anlayışıyla, örgütsel yaşamda düzeltilmesi gereken aksaklıkların gün ışığına çıkarılması ve giderilmesi mücadelesi hafife alınamaz. Bu alandaki zayıflıklar veya olumsuzluklar yalnızca bugünkü savaşımı etkilemekle kalmaz, bunlar ayrıca bir devrim aracılığıyla kurmayı savunduğumuz sistemin mekanizmalarını da doğrudan etkiler. Sosyalist ülkelerdeki kapitalist restorasyon sürecinin ayrıntılı bir incelenişi, bir zamanlar yalnızca partide ortaya çıkan aksama ve çürümelerin zamanla topluma yayıldığını ve bunun toplumu geriye götürmekte büyük bir rol oynadığını kolayca gösterir.